

ΟΙ ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΚΟΔΟΞΙΕΣ ΤΟΥ ΖΗΛΩΤΙΚΟΥ ΠΑΛΑΙΟΗΜΕΡΟΛΟΓΙΤΙΣΜΟΥ

(Τό παρόν ἄρθρο ἀποτελεῖ συνέχεια τοῦ ἄρθρου
“Ἀντιπατερική ἡ στάση τοῦ
ζηλωτικοῦ Παλαισημερολογισμοῦ”)

ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
ΓΡΗΓΟΡΙΑΤΟΥ

ΟΙ ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΚΟΔΟΞΙΕΣ ΤΟΥ ΖΗΛΩΤΙΚΟΥ ΠΑΛΑΙΟΗΜΕΡΟΛΟΓΙΤΙΣΜΟΥ

(Τό παρόν ἄρθρο ἀποτελεῖ συνέχεια τοῦ ἄρθρου
“Ἀντιπατερική ἡ στάση τοῦ
ζηλωτικοῦ Παλαιοημερολογισμοῦ”)

ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ
2001

ΟΙ ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΚΟΔΟΞΙΕΣ ΤΟΥ ΖΗΛΩΤΙΚΟΥ ΠΑΛΑΙΟΗΜΕΡΟΛΟΓΙΤΙΣΜΟΥ

(Τό παρόν ἄρθρο ἀποτελεῖ συνέχεια τοῦ ἄρθρου
“Ἀντιπατερική ἡ στάση τοῦ ζηλωτικοῦ
Παλαιοημερολογισμοῦ”)

Ὁ π. Νικόλαος δέν δημοσίευσε στό περιοδικό του, ὅπως εἶχε χρέος, τό ἄρθρο μας “Ἀντιπατερική ἡ στάση τοῦ ζηλωτικοῦ Παλαιοημερολογισμοῦ”, διά τοῦ ὁποῖου ἀπαντούσαμε, στά ὅσα εἶχε γράψει κατά τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου καί τῆς Ἐκκλησίας γενικώτερα. Ἀντιθέτως, ἔγραψε νέο ἐναντίον μας τελείως συκοφαντικό ἄρθρο 72 σελίδων¹, τό ὁποῖο περιέχει ἀκόμη καί κακόδοξες ἀπόψεις. Ὁ π. Νικόλαος προσπαθεῖ καί πάλι νά ἀποδείξη ἀφ’ ἐνός ὅτι οἱ σημερινοί ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας εἶναι χειρότεροι ἀπό τοὺς Ἄρειο, Νεστόριο ἢ Διόσκορο καί ἀφ’ ἑτέρου ὅτι πρέπει νά ἀποτειχισθοῦμε ἀπό αὐτούς βάσει τῆς πατερικῆς διδασκαλίας καί πράξεως. Προκειμένου μάλιστα νά ὑποστηρίξη τίς δύο αὐτές ἐντελῶς ἐσφαλμένες θέσεις του, διέπραξε μία πρωτοφανῆ παραποίηση τῶν ἱερῶν κειμένων, ἃν καί «οὐχ ἀρμόζει ὀρθοδόξοις οὕτω περικεκομμένας τὰς τῶν ἁγίων πατέρων φωνάς παρεκβάλλειν· αἰρετικῶν δέ μᾶλλον ἴδιον τοῦτο καθέστηκε»².

Ἀπαντοῦμε κατ’ ἀνάγκη, μέ τήν εὐλογία τοῦ σεβαστοῦ γέροντός μας πατρός Γεωργίου, ἐπειδή δέν εἶναι σωστό «πρός τὰς διαβολάς ἀποσιωπᾶν, οὐχ ἵνα διά τῆς ἀντιλογίας ἡμᾶς

1. Ἅγιοι Κολλυβάδες, τεῦχος 28.

2. Σ. Μήλια, *Τῶν ἱερῶν συνόδων... συλλογή*, Παρίσιοι 1761, τόμος β’, σελ. 575β.

*αὐτούς ἐκδικῶμεν, ἀλλ' ἵνα μὴ συγκωρήσωμεν εὐδοθῆναι τῷ ψεύδει καὶ τοὺς ἠπατημένους μὴ ἐναφῶμεν τῇ βλάβῃ*³. Εἶναι τόσο ἄδικο νά παρασύρῳνται ἅπλοιοι ἀλλὰ ἐξαίρετοι καὶ ὑποδειγματικοὶ Χριστιανοὶ ἀπὸ τέτοια κακόδοξα ζηλωτικά κείμενα. «*Οὐ γάρ νικῆσαι ζητοῦμεν, ἀλλὰ προσλαβεῖν ἀδελφούς ὧν τῷ χωρισμῷ σπαρασσόμεθα*»⁴. (Ἡ ἀπάντησίς μας ἀναφέρεται στό πλήρες ἄρθρο του: “Ἁγιοὶ Κολλυβάδες”, τεῦχος 28).

Α΄ Ο ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΙΣ ΤΟΥ

1. Ὁ Οἰκουμενισμός (Οἰκουμενική Κίνησης) κατὰ τὸν περασμένο αἰῶνα

Ὁ Οἰκουμενισμός γεννήθηκε καὶ ἀναπύχθηκε στοὺς κόλπους τοῦ Προτεσταντισμοῦ μέ τελικό σκοπό τὴν ἐνοποίησί του. Σπονδυλική στήλη τοῦ προτεσταντικοῦ Οἰκουμενισμοῦ εἶναι ἡ αἰρετική “θεωρία τῶν κλάδων”. Αἰρετικός εἶναι καὶ ὁ παπικός Οἰκουμενισμός, ὅπως ἐκφράζεται στό “Διάταγμα περὶ Οἰκουμενισμοῦ”, ὁ ὁποῖος συναγωνίζεται σέ ἀσέβεια τὴν “θεωρία τῶν κλάδων”.

Ἡ Ὁρθοδοξία κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα συμμετεῖχε στὴν ἐν γένει Οἰκουμενική Κίνηση. Κατὰ κανόνα οἱ Ὁρθόδοξοι πού συμμετεῖχαν σ’ αὐτὴν ἐξέφραζαν τὴν ἄποψί τους ὡς ἄποψι τῆς Μιάς, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, δηλαδή τῆς μοναδικῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Δυ-

3. Μεγάλου Βασιλείου, *Ἐπιστολή σζ*, P.G.32, 760B.

4. Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, *Εἰς τὴν Πεντηκοστήν*, κεφ. ν', P.G.36, 440B.

στιχῶς σέ πολλές περιπτώσεις ἡ συμμετοχή τῶν Ὁρθοδόξων στήν Οἰκουμενική Κίνησι δέν ἐξέφραζε τό Ὁρθόδοξο φρόνημα καί παρουσιάσθηκε μέγάλος κίνδυνος νά εἰσαχθοῦν οἱ κακοδοξίες τοῦ Δυτικοῦ Οἰκουμενισμοῦ ἐντός τῶν πλαισίων τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἡ ἐκτροπή ὀρισμένων Ὁρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν ἐκδηλώθηκε μέ ἀπόψεις πού φανέρωναν δογματικό μινιμαλισμό ἢ συγκρητισμό, μέ ἀντικανονικές ἐνέργειες πού παραβίαζαν τήν Ὁρθόδοξο Ἀκρίβεια καί μέ προσπάθειες συμβιβαστικῶν ἐνώσεων μέ τούς ἑτεροδόξους.

Δηλώσεις περί “ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν”, περί “δύο πνευμόνων”, περί “Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ συνόλῳ τῆς” ἢ “ἐκτός τῶν δικῶν μας (Ὁρθοδόξων) ὀρίων”, περί “νομίμων θεολογικῶν ἐξελίξεων στήν Ἀνατολή καί τήν Δύσι”, περί “ναρκισσευομένης Ὁρθοδοξίας” ἀπογοίτευσαν κάθε Ὁρθόδοξο ψυχή. Μεταδόσεις μυστηρίων σέ ἑτεροδόξους, συμπροσευχές μαζί τους καί ἄκρατες φιλενωτικές προσπάθειες χαρακτηρίσθηκαν δίκαια ὡς ἀπαράδεκτες.

Τελικά φθάσαμε στίς ἀνορθόδοξες “Κοινές Δηλώσεις” τῶν μικτῶν Ἐπιτροπῶν Διαλόγου Ὁρθοδόξων-Ἀντικαλκηδονίων στό Σαμπεζῦ καί Ὁρθοδόξων-Παπικῶν στό Μπάλαμανι, καθῶς καί στό προσχέδιο συμφωνίας Ὁρθοδόξων-Ἀντικαλκηδονίων στήν Ἀντιόχεια. Οἱ ἀνωτέρω συμφωνίες ἀναστάτισαν τήν Ὁρθοδοξία καί διήγειραν θύελλα ἀντιδράσεων, ἐπειδή ἔμοιαζαν μέ τίς ἐνώσεις πού ἔγιναν μέ τούς Λατίνους κατόπιν δογματικῶν ὑποχωρήσεων στήν Λυών (1274) καί τήν Φλωρεντία (1439). Ἡ προοδευτική ἐπίσης ἀποχριστιανοποίηση τῶν Προιεσταντῶν καί ἡ διολίσθησίς τους σέ διαρκῶς

πίο αντιευαγγελικές και αντιπαραδοσιακές ενέργειες ὄθησαν τούς Ὁρθοδόξους νά κορυφώσουν κατά τήν τελευταία δεκαετία τίς ἀντιδράσεις τους ἐναντίον τῆς ἐν γένει Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καί τοῦ Π.Σ.Ε.

Ἦδη τρεῖς Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες ἔχουν ἀποχωρήσει ἐντελῶς ἀπό τούς Διαλόγους, ἄλλες συμμετέχουν ἀπλά ὡς παρατηρηταί, σέ ἄλλες οἱ ἀντιδράσεις κατά τῆς συμμετοχῆς στό Π.Σ.Ε. εἶναι πολύ ἀπειλητικές καί γενικά, κατά τόν Οἰκουμενικό πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαῖο, ἐπικρατεῖ βαρῦς χειμῶν «τῆ καθόλου Οἰκουμενικῆ Κινήσει»⁵. Στήν “Διορθόδοξο Συνάντησι” τῆς Θεσσαλονίκης⁶ (Μάιος 1998) ὡμολογήθηκε, ὅτι τό χάσμα μεταξύ Ὁρθοδόξων καί Προτεσταντῶν γίνεται διαρκῶς μεγαλύτερο, καί ἐλήφθησαν σημαντικές ἀποφάσεις, οἱ ὁποῖες ἔσεισαν τό Π.Σ.Ε. καί ἀπέδειξαν, ὅτι ἡ προώθησις τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος καρκινοβατεῖ. Λίγους μῆνες ἀργότερα, κατά τήν Ἡ Συνέλευσι τοῦ Π.Σ.Ε. στήν Ζιμπάμπουε, ἡ Ὁρθόδοξος συμμετοχή ἦταν ὑπερβολικά μειωμένη⁷, ἐνῶ οἱ ἀντιπαραθέσεις Ὁρθοδόξων καί Προτεσταντῶν ἦταν πολλές καί ὀξύτατες.

Ἡ συμφωνία τοῦ Μπάλαμαντ δέν γίνεται ἀποδεκτή ὄχι μόνο ἀπό τίς Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες ἀλλά οὔτε πλέον ἀπό τούς ἴδιους τούς Ὁρθοδόξους πού τήν υπέγραψαν! Κατά τήν τελευταία συνάντησι τῆς μικτῆς Ἐπιτροπῆς Διαλόγου Ὁρθοδόξων-Παπικῶν στήν Βαλτιμόρη (Ἰούλιος 2000), οἱ Παπικοί, κατόπιν ἐντολῆς τοῦ πάπα, δέν ἀποδέχθηκαν τήν κατάργησι

5. Περιοδικό *Ἐπίσκεψις*, Γενεύη, φύλλο 511. σελ. 25.

6. Ἐφημερίς *Ἐκκλησιαστική Ἀλήθεια*, Ἀθῆναι, τεῦχος 452, σελ. 8.

7. Περιοδικό *Παρακαταθήκη*, Θεσσαλονίκη, τεῦχος 4, σελ. 2-4.

τῆς Οὐνίας, καθώς ἀπαιτοῦσαν οἱ Ὁρθόδοξοι. Ἔτσι, οἱ Ὁρθόδοξοι ἀντιπρόσωποι δήλωσαν, ὅτι θεωροῦν τὰ ἐν Μπάλαμανι γενόμενα βήματα ὑποχωρητικότητας ἔναντι τῶν Οὐνιῶν «ὡς μὴ γενόμενα» καί ἐπιστρέφουν καί πάλι «εἰς μηδενικὴν βάσιν» ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς Οὐνίας! Κατέκριναν τὴν παρέμβασιν τοῦ πάπα στὸν Διάλογο ὡς ἀπαράδεκτη, καθώς καί τοὺς Παπικούς, ἐπειδὴ ἐμπαίζουν τοὺς Ὁρθοδόξους. Συνεπῶς ὁ Διάλογος κατέληξε σὲ «οὐσιαστικὸ ναυάγιο»⁸, καθώς οἱ Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες δέν δέχονται νά συζητηθῇ κανένα θεολογικὸ θέμα μέ τοὺς Παπικούς πρό τῆς ὀριστικῆς καταδίκης τῆς Οὐνίας καί ἀπό τίς δύο πλευρές.

Ἄλλὰ καί οἱ “Κοινές Δηλώσεις”, καθώς καί τό προσχέδιο συμφωνίας στήν Ἀντιόχεια μεταξύ Ὁρθοδόξων-Ἀντικαλκηδονίων κατακρίθηκαν ἀπό πολλοὺς Ὁρθοδόξους, μέ ἀποτέλεσμα νά θεωρῆται οὐτοπία ἢ ἔνωσις μέ τοὺς Ἀντικαλκηδονίους, ἂν δέν ἀποδεχθοῦν ὅλες τίς Οἰκουμενικές συνόδους. Εὐχόμαστε οἱ ἀντιδράσεις νά συνεχισθοῦν, οὕτως ὥστε καί οἱ “Κοινές Δηλώσεις” νά καταδικασθοῦν ὀριστικά καί ἡ παροχή μυστηρίων ἢ ἡ ἀπό κοινοῦ τέλεσις ὀρισμένων μυστηρίων (ὄχι θεία λειτουργία) πού ἔχουν συμφωνηθῇ στήν Ἀντιόχεια (καί τὰ ὅποια, ἀπ’ ὅ,τι γνωρίζουμε, ἐφαρμόζονται πολύ περιορισμένα) νά ἐξαλειφθοῦν. Πολύ περισσότερο νά μὴ ἀποτολμηθῇ κάποια συμβιβαστικὴ ἔνωσις, ἢ ὅποια ἀναμφίβολα θά δικάσῃ τὴν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία. Ἄλλωστε οἱ ἐνωτικὲς προσπάθειες τοῦ κ’ αἰῶνος ὄχι μόνον δέν ἐπέφεραν τὴν ἐπι-

8. Περιοδικό *Ἐκκλησία*, Ἀθῆναι, τεῦχος 10, 2000, σελ. 934-935 καί 951-952.

στροφή τῶν ἑτεροδόξων στήν Μία Ἐκκλησία, ἀλλά ἀντιθέτως διέσπασαν καί τήν Ὁρθοδοξία, γεγονός πού ἀποδεικνύει τήν πλήρη ἀποτυχία τους. Ἐλπίζουμε δέ, ὅτι ὁ εὐσεβής κληρικός καί λαός τῶν Τοπικῶν Ἐκκλησιῶν θά ἐντείνῃ τόν ἀγῶνα του, προκειμένου νά καταστείλῃ ὀλοκληρωτικά κάθε οἰκουμενιστική ἐνέργεια, ἀλλά καί κάθε ἀπαράδεκτη ἢ διπλωματική δῆλωσι τῶν Οἰκουμενιστῶν, ἡ ὁποία προσβάλλει τήν Ὁρθόδοξο εὐαισθησία του καί ταπεινώνει μέ ἀνάρμοστο τρόπο τήν Ὁρθόδοξο συνείδησί του.

Στό προηγούμενο ἄρθρο μας ἀναφέραμε, ὅτι οἱ ἀνωτέρω σποραδικές, ἀνεπίσημες καί ἄνευ συνοδικῶν ἀναγνωρίσεων ἀπαράδεκτες ἐνέργειες ἢ ἀπόψεις μεμονωμένων Οἰκουμενιστῶν δέν συνιστοῦν ἐπίσημη διακήρυξι αἰρέσεως, ἐφόσον δηλαδή δέν ἔχουν παγιωθῆ ἢ ἐγκριθῆ ἀπό τίς Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες. Τήν ἄποψί μας αὐτή ἀποδέχονται πλήρως ἀκόμη καί ὀλόκληρη παλαισημερολογικὴ παράταξις, οἱ ὁποῖοι λέγουν:

«Πρωτίστως δέν εἶναι ὀρθόν, ἀλλ' οὔτε καί δίκαιον, νά χαρακτηρίζεται καί θεωρῆται μία Τοπικὴ Ἐκκλησία συνολικῶς ὡς οἰκουμενιστικὴ, ἐπειδὴ ἓνας ἀριθμὸς, ἐνίοτε μάλιστα μικρός, κληρικῶν της εἶναι ὄντως Οἰκουμενισταί: αὐτοὶ βεβαίως δέν ταυτίζονται μέ τήν τοπικὴν Ἐκκλησίαν. Αἱ Τοπικαὶ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι σήμερον εἶναι κατὰ βάθος ἀντι-οικουμενιστικά· ἡ ἀδράνεια τῆς σιωπῆς πλειοψηφίας δέν σημαίνει ὁποσδήποτε συμφωνίαν καί ἐπιδοκίμασίαν τῶν οἰκουμενιστικῶν πράξεων καί διδασκαλιῶν. Δέν θά πρέπει νά λησμονῆται, ὅτι καμμία Τοπικὴ Ἐκκλησία δέν ἐκήρυξε συνοδικῶς τό κύ-

ριον δόγμα τοῦ Οἰκουμενισμοῦ ὡς πιστευτέαν καί ἀναγκαίαν διὰ τήν σωτηρίαν διδασκαλίαν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας· ἀλλ οὔτε καί πανορθόδοξως διεκηρύχθη ποτέ τοῦτο»⁹. Μετά ἀπό αὐτή τήν ὁμολογία «τί εἶτι χρειάν ἔχομεν μαρτύρων;»¹⁰

Κατά συνέπεια θεωροῦμε ὅτι, ἐφόσον δέν ἔχει πραγματοποιηθῆ ἔνωση μέ αἱρετικούς οὔτε ὁποιαδήποτε ἐπίσημη διακήρυξις αἱρέσεως, δέν ὑφίσταται λόγος διακοπῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας. Θεωροῦμε ἐπίσης ὡς ἐσφαλμένη τήν πρᾶξι αὐτή ἀπό ὀρισμένους καί ἰδίως τήν προσχώρησί τους σέ ζηλωτικές ὁμάδες, οἱ ὁποῖες ὑφίστανται τελείως ἀντικανονικά ἀπό τό 1924. Ἄλλωστε καί οἱ Πατέρες, ὅταν παρουσιάσθηκε ἀνάγκη ἐφαρμογῆς τῆς διακοπῆς ἐπικοινωνίας (λόγῳ π.χ. τῆς ἐνώσεως μέ τούς Λατίνους τό 1274), δέν προσχώρησαν στίς τότε ὑπάρχουσες παρεκκλησιαστικές ζηλωτικές ὁμάδες (Ἀρσενιάτας), οὔτε ἴδρυσαν “Ἐκκλησίες Γ.Ο.Χ.”. Ἀντιθέτως, συνέχισαν νά ἔχουν ἐκκλησιαστική κοινωνία μέ τούς Ὁρθοδόξους τῶν ὑπολοίπων Ἐκκλησιῶν καί ἀγωνίσθηκαν μέχρι θανάτου ὑπέρ τῆς διασφαλίσεως τῶν Ὁρθοδόξων δογμάτων.

Ὁ κατατεμαχισμός μάλιστα τῶν Ζηλωτῶν μᾶς καθιστᾶ πάρα πολύ ἐπιφυλακτικούς στήν ἐφαρμογή τῆς διακοπῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας. Μᾶς προτρέπει ἐπίσης νά ἐξαντλήσουμε κάθε ὄριο πατερικά τεκμηριωμένης καί νομίμου ἐκκλησιαστικῆς Οἰκονομίας, δεδομένου ὅτι καί οἱ ἀσυγκράτητοι Φιλενωτικοί ἐνδέχεται νά κατανοήσουν τό ἀσύμφορο καί ἀδύνατο τῶν ἐπιδιώξεών τους.

9. *Ὁρθόδοξος Ἐνστασις καί Μαρτυρία*, Ἱερά σύνοδος Ἐνισταμένων, τεῦχος 1, 2000, σελ. 21.

10. Ματθαίου κστ', 65.

2. Ἡ στάσις τῶν ἁγίων Πατέρων ἔναντι τῶν “Οἰκουμενιστῶν” (Ἐνωτικῶν, Λατινοφρόνων)

Οἱ ἐκτροπές τῶν Οἰκουμενιστῶν πού προαναφέραμε δέν εἶναι φυσικά κάτι τό καινοφανές στήν Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας. Μερικές μάλιστα συνέβαιναν παλαιότερα σέ πολύ χειρότερο βαθμό. Κατά συνέπεια, πρότυπό μας γιά τήν ἀντιμετώπισί τους ἀποτελεῖ ἡ σχετική διδασκαλία καί πρᾶξις τῶν ἁγίων Πατέρων, πού ἔζησαν παρόμοιες καταστάσεις, καί ἰδίως τῶν Πατέρων τῆς β΄ χιλιετίας.

1. Κατά τό α΄ ἡμῖς τῆς β΄ χιλιετίας οἱ Λατινόφρονες Ἐνωτικοί ἀγωνίζονται «πάσῃ θυσίᾳ»¹¹, ὅπως λέγει ὁ Ζηλωτής θεολόγος π. Θεοδώρητος, νά ἐπιτύχουν τήν ἔνωσι μέ τούς Λατίνους. Ὑποστηρίζουν μάλιστα (τέλος 1β΄ αἰῶνος), ὅτι οἱ Ὁρθόδοξοι δέν ἔπραξαν «καλῶς»¹² πού ἀποσχίσθησαν ἀπό τούς Λατίνους πρό τῆς καταδίκης τους. Παρά ταῦτα, οἱ μεγάλοι Πατέρες καθώρισαν μέ τήν διδασκαλία καί τό παράδειγμά τους ὡς ὄρο διακοπῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας τήν ἔνωσι μέ τούς αἰρετικούς καί ὄχι τήν ὑπαρξί Ἐνωτικῶν καί Λατινοφρόνων (ἔναντι τῶν ὁποίων ἀγωνίσθησαν φυσικά μέ ἀκατάβλητο ἠρωισμό) ἢ τίς κινήσεις πρὸς ἔνωσι καί τούς Διαλόγους. Συγκεκριμένα:

α΄. Κατά τό 1273 ὁ βασιλεὺς Μιχαήλ ὁ Παλαιολόγος ζήτησε τήν γνώμη τῶν Ἀγιορειτῶν Πατέρων¹³ γιά τίς ἔνωτικές

11. *Μοναχισμός καί αἵρεσις*, Ἀθήναι 1977, σελ. 98.

12. Θεοδώρου Βαλασαμῶνος, *Ἑρμηνεία εἰς τόν 1ε΄ τῆς ΑΒ΄ συνόδου*, P.G.137, 1069AB.

13. Ἰ. Ἀναστασίου, *Ὁ θρυλούμενος διωγμός...*, ἐν *Ἀθωνικῇ Πολιτείᾳ*, Θεσσαλονίκη 1963, σελ. 229.

του πρωτοβουλίες καί τόν φιλοπαπικό “Τόμο πίστεως”, πού εἶχε συντάξει μέ Λατινόφρονas κληρικούς¹⁴. Οἱ Ἄγιορεῖται Πατέρες δι’ ἐπιστολῆς τους τόν προέτρεψαν τότε νά μή πραγματοποιήσῃ ἔνωσι μέ τούς ἀμετανοήτους Λατίνους, διότι διαφορετικά θά διακόψουν τήν ἐκκλησιαστική κοινωνία¹⁵ μέ ὅσους τήν ἀποδεχθοῦν. Οἱ Πατέρες ὅμως δέν διέκοψαν τήν ἐπικοινωνία μέ τούς Λατινόφρονas πρό τῆς ἐνώσεως μέ τούς Λατίνους (1274), γεγονός πού ἐλέγχει ὡς τελείως ἀντιπατερική καί αὐθαίρετη τήν στάσι τῶν σημερινῶν Ζηλωτῶν.

Ὁ π. Νικόλαος ἀπέφυγε νά ἀναφέρῃ στήν διήγησί του τήν ἔνωσι μέ τούς Λατίνους. Ἔτσι ὅμως δέν ἔγινε κατανοητό, ὅτι ὁ λόγος διακοπῆς τῆς κοινωνίας ἦταν ἡ ἔνωσις καί ὄχι ἀπλά ἡ ὕπαρξις τῶν Λατινοφρόνων! Δέν διευκρίνισε ἐπίσης τό ἐξῆς: Οἱ Πατέρες δέν ἐπικαλοῦνται τόν ιε΄ κανόνα τῆς ΑΒ΄ συνόδου γιά νά ἀπειλήσουν τούς Λατινόφρονas, ὅτι θά διακόψουν πρό συνοδικῆς κρίσεως τήν ἐκκλησιαστική κοινωνία μαζί τους (ὅπως δυστυχῶς ἀφίνει νά ἐννοηθῇ ἢ ὅπως παραπλανητικά λέγουν ἄλλοι Ζηλωταί καί μάλιστα Ἄγιορεῖται¹⁶), ἀλλά γιά νά δικαιολογήσουν ὅτι «δικαίως καί κανονικῶς ἐξεκόπημεν»¹⁷ ἀπό τούς Λατίνους «πρό τοῦ καταδικασθῆναι»¹⁸ αὐτούς.

14. Β. Στεφανίδου, *Ἐκκλησιαστική Ἱστορία*, Ἀθήναι 1970, § κγ΄, σελ. 386.

15. Καλλίστου Βλαστοῦ, *Περί τοῦ Σχίσματος τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας...*, ἐν Ἀθήναις 1896, σελ. 108.

16. *Περί ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας καί μνημοσύνου...*, Ἅγιον Ὅρος 1993, σελ. 32.

17. Καλλίστου Βλαστοῦ, ἐνθ’ ἄνωτ. σελ. 107.

18. Θεοδώρου Βαλσαμῶνος, ἐνθ’ ἄνωτ.

β'. Ἀλλά καί ὁ ἱερός Βρυέννιος δέν διέκοψε τήν ἐπικοινωνία μέ τούς Φιλενωπικούς τῆς ἐποχῆς του. Ἐκανε μάλιστα Διαλόγους μέ Παπικούς καί ἀγωνίσθηκε νά μή ὑποταθῆ ἡ Ὁρθοδοξία. Τό διορατικό μάτι τοῦ Βρυεννίου διέκρινε, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐπρόκειτο νά ὑποστῆ ἀνυπολόγιστη συμφορά. Ἐπειδή ὑποψιαζόταν, ὅτι ἡ «ἀπειρία»¹⁹ αὐτῶν πού ἐπιθυμοῦσαν τήν ἔνωσι θά ὠδηγοῦσε στήν πραγματοποίησι τῆς «ἐπαράτου συγκαταβάσεως»²⁰ (ἔνωσι μέ τούς Παπικούς χωρίς νά ἀποβάλλουν τό Filioque καί τίς ἄλλες καινοτομίες τους) κατέκρινε δρυμύτατα (1419) τόν “οἰκουμενιστικό” αὐτό τρόπο ἐνώσεως καί ὅσους τόν προωθοῦσαν²¹.

Ὁ ἱερός Ἰωσήφ εἶχε ἀποσταλεῖ ἐπίσης ὡς ἀρχηγός ἀποστολῆς στήν Κύπρο (1406) ἀπό τήν σύνοδο τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ματθαίου γιά τήν πραγματοποίησι τῆς ἐπιστροφῆς τῆς ὑποταγμένης στούς Λατίνους Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου στήν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία. Ὁ Βρυέννιος πῆγε στήν Κύπρο, ἀλλά δέν ὑπήκουσε στίς ἀπαράδεκτες ἐντολές τῆς συνόδου νά ἔλθῃ σέ κοινωνία μέ τόν κληρο τῆς νήσου καί νά διευθετησῆ τό ζήτημα μέ «οἰκονομία»²². Σέ εἰδική μελέτη του δέ, πού ἐξεφώνησε τό 1412 πρὸς τήν ἱερά σύνοδο, ἐπέκρινε ὅσους προσπαθοῦσαν παράλογα νά δικαιολογήσουν τούς ἐκτός Ἐκκλησίας εὕρισκομένους Κυπρίους καί ἐπιθυμοῦσαν τήν ἔνωσι μαζί τους²³.

19. *Τά εὐρεθέντα, Λόγος συμβουλευτικός...*, Θεσσαλονίκη 1991, τόμος α', σελ. 400.

20. Ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 403.

21. Ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 409-410.

22. Ν. Ἰωαννίδη, *Ὁ Ἰωσήφ Βρυέννιος*, Ἀθήνα 1985, σελ. 80.

Κατά τό 1430, ἔπειτα ἀπό ἀλλεπάλληλες ἀποστολές πρέσβων πρὸς τὸν πάπα καί ἀνταλλαγές ἐπιστολῶν (1415-1430) γιὰ τό ζήτημα τῆς ἐνώσεως Ὁρθοδόξων-Λατίνων, ὁ βασιλεὺς συνεκάλεσε σύσκεψι «*ἐν τῇ Παλατιανῇ*». Κατά τὴν σύσκεψι αὐτή, στὴν ὁποία συμμετεῖχε ὁ πατριάρχης καί ἄλλοι ἐπίσημοι κληρικοί καί πολιτικοί, ὁ Βρυέννιος διεφώνησε μέ τὴν νέα ἀποστολή πρέσβων πρὸς τὸν πάπα²⁴. Λίγο ἀργότερα μάλιστα διηγήθηκε πρὸς τὸν μέγα ἐκκλησιάρχῃ τὰ ἐξῆς ἀποκαλυπτικά: «*Ἐγὼ ἀφ' οὐπερ ἤκουσα ὅσα ἐν τῇ Παλατιανῇ ἀκήκοα (καί ἐπὶ τούτοις ἐκπληκτικόν τι βοήσας καί τὴν χεῖρα κατὰ τό στόμα θέμενος) ἔκτοτε ἔγνω, ἔφην, ὡς οὐδέν τι ἀγαθὸν ἐνταῦθα γενήσεται· ἀντίεστιν γάρ εἶπε πρὸς ἐκεῖνο τό βούλημα, καθὼς ἠδυνάμην*»²⁵. Δυστυχῶς οἱ ἀποστολές πρέσβων συνεχίσθηκαν, ὄχι μόνο πρὸς τὸν πάπα, ἀλλὰ καί πρὸς τὴν ἀντίθετη πρὸς αὐτὸν σύνοδο τῶν Λατίνων ἐπισκόπων τῆς Βασιλείας²⁶.

γ'. Ἡ ἐνωτικὴ σύνοδος πού ἀκολούθησε σέ Ἰταλικὸ ἔδαφος προετοιμαζόταν ὑπὸ ἀπαράδεκτες προϋποθέσεις. Ὁ αὐτοκράτωρ ἔπειτα ἀπὸ ἀπαίτησι τοῦ παπικοῦ ἀντιπροσώπου ἔπεισε τοὺς πατριάρχας τῆς Ἀνατολῆς νά μὴ ἀπαιτήσουν ἀπὸ τοὺς τοποτηρητὰς τοὺς νά ἀποδεχθοῦν μία ἕνωσι σύμφωνη μέ «*τάς παραδόσεις τῶν ἁγίων Οἰκουμενικῶν συνόδων καί τῶν διδα-*

23. *Τὰ εὐρεθέντα, Μελέτη περὶ τῆς τῶν Κυπρίων...*, τόμος β', σελ. 23, 24.

24. *Τὰ εὐρεθέντα*, τόμος α', σελ. 1ε'.

25. Sylvestre Sygroulos, *Les Memoires*, Roma 1971, τμῆμα β', κεφ. ιν', σελ. 120.

26. Ἄνδρ. Δημητρακοπούλου, *Ἱστορία τοῦ Σχίσματος...*, ἐν Λειψία 1867, σελ. 104-105.

σκάλων τῆς Ἐκκλησίας»²⁷, ἀλλά ἀντιθέτως ὁποιαδήποτε μορφή ἐνώσεως θά ἀποφασιζόταν κατά τήν ἐνωτική σύνοδο! Σέ κοινές δέ συνεδρίες τῶν ἐπισημοτέρων κληρικῶν καί πολιτικῶν τῆς ἐπικρατείας (1436) ὑποστηρίχθηκε καί ἡ συμβατική ἔνωσις, δηλαδή ἡ κατ' οἰκονομία ἀναγνώρισις τῶν αἵρέσεων τῆς Ρώμης, χωρίς ὅμως ὑποχρεωτικό χαρακτῆρα γιά τήν Ὁρθοδοξία²⁸, ἐνῶ ὁ βασιλεύς φρόντιζε νά ἀποκλείῃ τήν συμμετοχή τῶν ἐχθρῶν τῶν λατινικῶν καινοτομιῶν ἀπό τήν σύνοδο²⁹. Ὁ Ὁρθόδοξος λαός καί οἱ περισσότεροι ἐπίσκοποι διέβλεπαν τήν ἀποτυχία τῆς συνόδου καί τόν μεγάλο κίνδυνο πού ἀπειλοῦσε τήν Ὁρθοδοξία, ἀπέκρουαν μέ ἐπιμονή τήν συμμετοχή τῶν Ὁρθοδόξων στήν ἐνωτική σύνοδο τῶν Λατίνων καί ἀποδοκίμαζαν τήν σχεδιαζόμενη ἔνωσι³⁰. Οἱ Ἁγιορεῖται ἀρνήθηκαν νά παράσχουν οὐσιαστική βοήθεια³¹ καί ὁ ἄστατος, φιλόδοξος καί τελείως ἀνίκανος πατριάρχης Ἰωσήφ ἀπειλοῦσε μέ σφοδρότητα ὅσους δέν ἤθελαν νά τόν ἀκολουθήσουν, ἐνῶ δέν ἔκανε καμμία σχετική προετοιμασία μέ τούς ἐπισκόπους³².

Παρά ταῦτα ὁ ἅγιος Μᾶρκος ὁ Εὐγενικός (διάδοχος τοῦ σοφοῦ Βρυεννίου), ἐπειδή γνώριζε πολύ καλά τό νόημα τοῦ

27. Sylvestre Syropoulos, ἔνθ' ἄνωτ. τμῆμα γ', κεφ. ε'-στ', σελ. 166.

28. *Θρησκευτική καί ἠθική ἐγκυκλοπαίδεια*, Ἀθῆναι 1962-1968, τόμος 4, σελ. 277.

29. Ἄνδρ. Δημητρακοπούλου, *Ὁρθόδοξος Ἑλλάς*, ἐν Λειψία 1872, σελ. 92-93.

30. Σ. Μπιλάλη, *Ὁρθοδοξία καί Παπισμός*, Ἀθῆναι 1969, τόμος β', σελ. 19.

31. Ν. Βασιλειάδης, *Ὁ Ἅγιος Μᾶρκος ὁ Εὐγενικός...*, Ἀθῆναι 1983, σελ. 61.

32. Sylvestre Syropoulos, ἔνθ' ἄνωτ. τμῆμα γ', κεφ. κβ', κστ', σελ. 182-186.

ιε' κανόνος τῆς ΑΒ' συνόδου, δέν διέκοψε τήν ἐκκλησιαστική κοινωνία μέ τούς Ένωτικούς. Ἄνεχώρησε μαζί τους, καθώς καί μέ τόν «προδιεφθαρμένον»³³ πατριάρχη γιά τήν Ἰταλία καί ἔκανε Διάλογο μέ τούς Λατίνους, τούς ὁποίους παρεκάλεσε: «Προσλάβησθε ἀδελφούς σπαρασσομένους»³⁴ (οἱ αἰρετικοί Λατῖνοι θά προσελάμβαναν τούς Ὁρθοδόξους!) Ὁ Ἅγιος ἀγωνίσθηκε μέ ἀκαταμάχητη γενναιότητα, γιά νά ματαιώσῃ τήν συμβατική ἔνωσι. Ἐπειτα ὅμως ἀπό τήν πραγματοποίησί της (1439) συνιστοῦσε στούς Ὁρθοδόξους: «Δεῖ γάρ παντάπασιν ἐκείνους (τούς Λατινόφρονας) εἶναι κεχωρισμένους ἡμῶν»³⁵. Ἡ στάσις αὐτή τοῦ Ἁγίου ἔναντι τῶν Ἐνωτικῶν, πού ὑποστήριζαν “οἰκουμενιστικοῦ” τύπου ἔνωσι μέ τούς Λατίνους, ἀποτελεῖ ἀναμφίβολα τήν μεγίστη καταδίκη τῶν Ζηλωτῶν καί ὄχι τήν δικαίωσί τους, ὅπως ὑποστηρίζει ὁ π. Νικόλαος.

Ἀπόλυτα σύμφωνος εἶναι ὁ Ἅγιος καί μέ τήν ἄποψί μας περί διαφορᾶς μεταξύ ἐπισήμου κηρύξεως αἰρέσεως καί σποραδικῆς. Σύμφωνα μέ δικούς του λόγους ὁ Ἅγιος ζήτησε ἀπό τούς Λατίνους «ἐκβληθῆναι τήν προσθήκην ἐκ τοῦ ἁγίου συμβόλου... ἧς ἐκβληθείσης συναπόλοιτο ἄν καί ἡ δόξα (ἡ κακοδοξία τοῦ Filioque), καί οὕτως καλόν ἄν ἦν εἰ ἐνούμεθα μετά τούτου τοῦ τρόπου· εἰ δέ καί ὑπελείποντό τινες δοξάζοντες ταύτην τήν δόξαν, τοῦτο οὐδέν ἄν ἦν πρός τό καθόλου πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας· μή κηρυτεύσης γάρ αὐτῆς αὐτήν διά τοῦ συμβόλου, ἐσβέννυτο ἄν κατά μικρόν καί ἀπό τῆς

33. Ἁγίου Μάρκου Ἐφέσου, Ἐκθεις..., κεφ. σί', ΡΟ17, 448.

34. Mansi 31A, 689E.

35. Ἀπολογία..., Ρ.Γ.160, 537Α.

πάντων διανοίας, ἢ καί μετ' ὀλίγου κόπου ἡ Ἐκκλησία κατήργει ἄν αὐτήν»³⁶.

δ'. Ἡ ἔνωσις Ὁρθοδόξων-Λατίνων δέν εἶχε μεγάλη διάρκεια. Ἐάν καί οἱ Ἀθηνωτικοί ἐπεκράτησαν, τό 1452 ἄρχισαν προσπάθειες γιά νέα ἔνωσι³⁷. Στίς διαπραγματεύσεις μέ τούς Λατίνους προσκλήθηκε καί ὁ διάδοχος τοῦ ἁγίου Μάρκου στόν ἀθηνωτικό ἀγῶνα καί μετέπειτα πατριάρχης, Γεννάδιος ὁ Σκολάριος. Ὁ ἱερός Γεννάδιος εἶχε προσπαθήσει ποικιλοτρόπως³⁸ νά ἀποτρέψη τήν νέα ἔνωσι μέ τούς Λατίνους, χωρίς ὅμως νά διακόψῃ τήν ἐπικοινωνία μέ ὅσους τήν σχεδίαζαν. Ἀποδέχθηκε μάλιστα τόν Διάλογο μέ τούς Λατίνους καί ἔκανε σχετικές προτάσεις³⁹. Ἐπειδή ὅμως ἀνιλήφθηκε, ὅτι ἡ ἔνωσις εἶχε ἀποφασισθῆ πρό τοῦ Διαλόγου, ἀρνήθηκε νά συμμετάσχῃ σ' αὐτόν. Ἀνιστάθηκε μάλιστα μέ σθένος – ὅπως ὁ ἅγιος Μᾶρκος – στήν ἐφαρμογή τῆς νέας ἐνώσεως μέ τούς Λατίνους, πού πραγματοποιήθηκε στό τέλος τοῦ 1452.

2. Κατά τήν περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας-Ἐνετοκρατίας οἱ ἐνωτικές προσπάθειες σχεδόν ἐξαλειφθηκαν. Οἱ τότε ὅμως δυσχερεῖς περιστάσεις σέ συνδυασμό μέ τήν σκληρή Δυτική προπαγάνδα ἀποδυνάμωσαν σημαντικά τίς ἀνιστάσεις τοῦ ὑποδούλου Ὁρθοδόξου κλήρου καί λαοῦ, πού διατελοῦσε σέ ἄκρα ἀμάθεια καί σκότος. Τά γεγονότα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καταδεικνύουν τήν ἄγνοια καί τήν σύγχυσι ὀρισμένων

36. Sylvestre Syropoulos, ἔνθ' ἄνωτ. τμήμα ν', κεφ. λστ', σελ. 422-423.

37. Φ. Βαφείδου, ἔνθ' ἄνωτ. § 150, 2.

38. Γενναδίου τοῦ Σκολαρίου, *Ἄπαντα τά εὕρισκόμενα*, Paris 1930, τόμος γ', σελ. 165.

39. Ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 169.

Ὁρθοδόξων ὡς πρὸς τίς σχέσεις τους μέ τούς ἑτεροδόξους, τήν ἀλλοίωσι τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματός τους καί τήν ἀπώλεια τῆς Ὁρθοδόξου εὐαισθησίας τους.

Ἡ πάγια τακτική τῶν Ὁρθοδόξων νά λαμβάνουν θεία κοινωνία ἀπό τούς Λατίνους καί τό ἀντίστροφο –κυρίως στά νησιά τοῦ Αἰγαίου καί τοῦ Ἰονίου– μαρτυρεῖ, ὅτι εἶχε χαθῆ ἡ συνείδησις, ὅτι ἡ Θεία Εὐχαριστία διαστέλλει τήν Ὁρθοδοξία ἀπό τά αίρετικά ἐκκλησιαστικά σχήματα. Παπική σχολή ἐπίσης “μόρφωνε” τούς Ἀγιορείτας μοναχοὺς ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη, ἐνῶ ἡ Μονή τοῦ ἁγίου Νικολάου στήν Θήρα εἶχε Ἰησουῖτας ὡς ἐξομολόγους. Οἱ δέ προσφωνήσεις ἐπισκόπων καί ἡγουμένων πρὸς τόν πάπα ὑπερβαίνουν τά ὅρια τῆς λογικῆς.

Οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ἡγέται ἦταν ἀκόμη πῶ ἐνδοτικοὶ στόν δυτικό ἱμπεριαλισμό. Ὁρθόδοξοι ἐπίσκοποι ἐπιτρέπουν στοὺς Παπικούς νά λειτουργοῦν στοὺς Ὁρθοδόξους ναοὺς. Ὁ Πάπρου καί Νάξου Ἰωσήφ προτιρέπει τούς αίρετικούς Καπουσίνοους νά ἐξομολογοῦν καί νά διδάσκουν τόν Ὁρθόδοξο λαό (1651)⁴⁰. Ὁ μητροπολίτης Σμύρνης «δίνει τήν ἄδεια σέ Ἰησουῖτες νά ἐξομολογοῦν τούς κληρικούς τῆς ἐπαρχίας του, καί οἱ κληρικοὶ μέ τήν σειρά τους ἐγκαθιστοῦν τούς Ἰησουῖτες μέσα στοὺς ὀρθοδόξους ναοὺς νά ἐξομολογοῦν τόν λαό»⁴¹. Ὁ Αἰγίνης Δαμασκηνός (1680) ἀκολουθεῖ ὅμοια τακτική, ἐνῶ ἄλλος μητροπολίτης πηγαίνει τακτικά γιά ἐξομολόγησι σέ Γάλλο Καπουσίνο.

40. Θεοδωρήτου μοναχοῦ, *Ἡ εὐχαριστιακὴ συμμετοχὴ ἐν ἀγίῳ Ὁρει*, 1972, σελ. 36-37.

41. Χ. Γιανναρᾶ, *Ὁρθοδοξία καί Δύση*, Ἀθῆναι 1992, σελ. 97.

Κατά τις ἀρχές τοῦ 19 αἰῶνος ὁ Ταλαντίου Νεόφυτος καί ἄλλοι Ὁρθόδοξοι ἀπολαμβάνουν τακτικά τήν διδασκαλία τοῦ Προτεστάντου Ἰερλιεῦ μέσα σέ Ὁρθόδοξο ναό. Ὁ Νεόφυτος εἶχε στενές σχέσεις μέ τούς Δυτικούς ἱεραποστόλους, παρευρίσκετο σέ κηδεῖες Προτεσταντῶν μέσα σέ Ὁρθοδόξους ναούς⁴², ἐνῶ λίγο ἀργότερα ἐν πλήρῃ στολή μαζί μέ Προτεστάντας πάστορας ὑποδέχθηκε τόν βασιλέα Ὑθωνα. *«Προτεσταντική ἀκολουθία, Ὁρθόδοξος Ἱεράρχης καί Παπικός βασιλεύς ἀπετέλουν σύνθεσιν, ὑπενθυμίζουσαν τήν ἐξωτερικήν οἰκουμενιστικήν ἐνότητα!»*⁴³

Οἱ μεγάλοι Πατέρες ἐκείνων τῶν ἐποχῶν (Παχώμιος Ρουσαῖνος, Δοσίθεος Ἱεροσολύμων, Εὐγένιος, Χρῦσανθος καί Κοσμᾶς οἱ Αἰτωλοί, Μακάριος ὁ Πάτιμος, Ἀθανάσιος ὁ Πάριος, Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης) δέν ἴδρυσαν “Ἐκκλησίες Γ.Ο.Χ.”, ἐπειδή ὀρισμένοι σύγχρονοί τους δέν διέθεταν Ὁρθόδοξο εὐαισθησία, συμπροσπύχοντο μέ αἰρετικούς καί ἀνεγνώριζαν ἔμμεσα ἢ ἄμεσα αὐτούς καί τά μυστήριά τους, προσβάλλοντας ἔτσι τήν ἐκκλησιολογική, μυστηριολογική καί σωτηριολογική ἀποκλειστικότητα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἀντιθέτως, ἔκαναν ὑποδειγματικό ἀγῶνα γιά νά μεταδώσουν κάποιο πνευματικό φῶς στόν Ὁρθόδοξο λαό καί νά τόν προφυλάξουν ἀπό τήν παπική προπαγάνδα, ἡ ὁποία ὠργίαζε μέ σκοπό *«τό ἀποπλανᾶν τούς ἀπλουσιτέρους»*⁴⁴.

42. Χ. Παπαδοπούλου, *Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος*, ἐν Ἀθήναις 1954, σελ. 186.

43. Ἄ. Δελήμπαση, *Ἡ αἴρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ*, Ἀθῆναι, 1972, σελ. 214-215.

44. Ἐφραίμ Ἱεροσολύμων, *Εὐαγγελική Σάλπιγξ*, ἐν Ἀθήναις 1867, Προσί-

Ὁ ἱερός Μακάριος ὁ Πάτριος διεκήρυττε μέ πόνο: «Ἀπό τῶσας Συνόδους τοπικάς καί οἰκουμενικάς ἀφωρίσθησαν καί ἀνεθεματίσθησαν οἱ Λατῖνοι, καί ἀκόμη ἀμφιβάλλεις ἀνίσως καί εἶναι ἀνεθεματισμένοι; Ἀκόμη δέν τό πιστεύεις πῶς εἶναι αἰρετικοί;.. Καί πῶς ἐσύ κρατεῖς τούς Λατίνους διά Ὁρθοδόξους;.. Ποῖον σημεῖον εἶδες ἀπό αὐτόν τόν φραρόπαπαν πῶς δύναται νά τελειώσῃ μυστήριον, καί προστρέχεις εἰς αὐτόν καί ἐξομολογῆσαι;.. Ἀπό τόν Θεόν τόν ὕψιστον, τόν παντοδύναμον, χωρίζεσαι τήν ὄραν ἐκείνην»⁴⁵.

Ὁ δέ ὄσιος Ἀθανάσιος ὁ Πάριος, ὅπως καί ὁ ὄσιος Νικόδημος⁴⁶, ἀντιστεκόταν σιούς Λατινόφρονας τῆς ἐποχῆς του καί ἐδίδασκε: «Τίς οὖν τούς πάντη ἀβαπίστους (Λατίνους) ἐρεῖ μή δεῖν βαπτίζεσθαι, τῇ καθολικῇ προσερχομένους Ἐκκλησίᾳ; οὐδεὶς δῆπου νοῦν καί φρενῶν μή ἐξεστικῶς... Τοιγαροῦν βαπτίζονται πανταχοῦ, κἄν τινες, πάθει μᾶλλον ἢ καί ἀμαθεῖα κινούμενοι, εἰσέτι καί νῦν ἀντιλέγειν ἐθέλουσι, τήν φερομένην Διάταξιν προβάλλοντες, τήν μύρω δεχομένην τούς ἀπό Λατίνων ἐπισιρέφοντας»⁴⁷.

Τούς μεγάλους αὐτούς Πατέρας ἔχουμε καί ἐμεῖς σάν πρότυπα. Ἐπομένως, δέν εἶναι δυνατό νά ὑπακούσουμε στήν προτροπή τοῦ π. Νικολάου καί νά ἐνταχθοῦμε σέ κάποια ζη-

μιον, σελ. 19'.

45. *Εὐαγγελική Σάλπιγξ, Λόγος εἰς τήν ἑορτήν τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν*, ἐν Ἀθήναις 1867, σελ. 326-327.

46. *Πηδάλιον*, Ἀθήναι 1970, σημείωσις στόν μιστ' Ἀποστολικόν, σελ. 56.

47. *Ἐπιτομή εἴτε συλλογή τῶν θεῶν τῆς πίστεως δογμάτων*, ἐν Λειψία αωστ', σελ. 350-352.

λωτική ομάδα, διότι μία τέτοια πράξις θά σήμαινε ἀπάρνησι ὄλων αὐτῶν τῶν Πατέρων.

Β΄ ΟΙ ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΚΟΔΟΞΙΕΣ ΤΩΝ ΖΗΛΩΤΩΝ

Δυστυχῶς ἡ στάσις τῶν Ζηλωτῶν δέν εἶναι μόνο ἀντιπατερική. Ἐάν καί προβάλλουν τούς ἑαυτούς τους ὡς ὑπερμάχους τῶν ἱερῶν κανόνων καί τῶν ὀρθῶν ἐκκλησιολογικῶν φρονημάτων, παρά ταῦτα πολλές κακοδοξίες ἔχουν ἀναπτυχθῆ στούς κόλπους τους.

1. Πρώτη βασική κακοδοξία τῶν Ζηλωτῶν εἶναι ἡ θεωρία, ὅτι ἐπιτρέπεται ἡ διακοπή τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας ἀκόμη καί γιά μὴ δογματικούς λόγους. Ἡ ἀντιπατερική αὐτή θεωρία, πού ἀθετεῖ τήν ΑΒ΄ σύνοδο τοῦ ἁγίου Φωτίου (861), ἀνατινάσσει κυριολεκτικά τά ἐκκλησιολογικά θεμέλια τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ καί ὀδηγεῖ σέ καθαρό Προτεσταντισμό: Οἱ Ζηλωταί συνεχῶς διασπώμενοι ἰδρύουν νέες “Ἐκκλησίες” (παρατάξεις) καί χειροτονοῦν πλῆθος μητροπολιτῶν, μερικοί ἀπό τούς ὁποίους δέν ἔχουν στήν δικαιοδοσία τους οὔτε ἓνα ἱερέα! Ἐπίσης Ζηλωταί κληρικοί καί λαϊκοί μεταπηδοῦν τακτικά κατὰ τό δοκοῦν ἀπό “Ἐκκλησία” σέ “Ἐκκλησία”, ἐνῶ πολλοί Ζηλωταί ἔχουν ἀποκηρύξει ὅλες τίς ζηλωτικές “Ἐκκλησίες” καί ἔχουν μείνει τελείως ἀκέφαλοι. Οἱ διασπάσεις μάλιστα εἶναι τόσο πολλές, ὥστε οἱ Ζηλωταί εἶναι κατ’ ἀναλογία

πολύ περισσότερο διασπασμένοι ακόμη και από τούς Προτεστάντες.

Τὴν θεωρία αὐτὴ ἐφήρμοσε δύο φορές ὁ Ζηλωτὴς ἐπίσκοπος Μαθαῖος καὶ ἀπεκήρυξε τούς δύο τότε ὁμόφρονάς του ἀρχιερεῖς γιὰ ἐπουσιώδη ζητήματα. Στὴν συνέχεια, ἐφόσον εἶχε μείνει ὁ “μοναδικὸς Ὁρθόδοξος ἐπίσκοπος”, χειροτόνησε μόνος του πολλοὺς ἐπισκόπους (1948) παραβαίνοντας κάθε ἱερό κανόνα⁴⁸. Συνεπῶς σήμερα οἱ μαθητικὲς ὁμάδες ἐνέχονται ὄχι μόνο γιὰ τὰ σχίσματά τους ἀλλὰ καὶ γιὰ ἀτελῆ χειροτονία.

Οἱ Ζηλωταὶ φυσικὰ προσπαθοῦν νὰ ἀποδείξουν, ὅτι τὸ σχίσμα τους μέ τὴν Ἐκκλησία εἶναι ζήτημα πίστεως, ἐνῶ τὰ ἐσωτερικὰ τους σχίσματα εἶναι ἀθῶα, ἐπειδὴ ὀφείλονται σέ ἀνθρώπινα πάθη. Ἡ δικαιολογία τους δέν εἶναι ὀρθή. Τὰ ἀνθρώπινα πάθη ἀποτελοῦν τὴν ἀφορμὴ τῶν διασπάσεών τους, τὸ αἴτιο ὅμως εἶναι ἡ ἀποδοχὴ τοῦ ἀνωτέρω κακοδόξου φρονήματος. Ἄλλὰ καὶ ἂν δεχθοῦμε, ὅτι μόνο οἱ ἀνθρώπινες ἀδυναμίες ὀδηγοῦν τούς Ζηλωτάς στὴν πολυδιάσπασι, αὐτὴ καὶ μόνη εἶναι ἱκανὴ νὰ τούς καταδικάσῃ πλήρως. Κατὰ τὸν ἱερό Χρυσόστομο, *«οὐδέν οὕτω παροξύνει τὸν Θεόν, ὡς τὸ Ἐκκλησίαν διαίρεθῆναι... Διαμαρτύρομαι, ὅτι τοῦ εἰς αἵρεσιν ἐμπεσεῖν τὸ τὴν Ἐκκλησίαν σχίσει οὐκ ἔλατιόν ἐστι κακόν»*⁴⁹. καὶ μάλιστα –συμπληρώνει ὁ “Ἅγιος– ἂν μεταξύ τῶν

48. *Α΄ Ἀποστολικός*, P.G.137, 36A, *δ΄ τῆς Α΄*, P.G.137, 233B, *γ΄ τῆς Ζ΄*, P.G.137, 889AB.

49. *Υπόμνημα εἰς τὴν πρὸς Ἐφεσίους...*, ὁμλία ια΄, κεφ. δ΄-ε΄, P.G.62, 85-87.

ἀπεσχισμένων ὑπάρχει ἡ ἴδια πίστις (ὅπως δηλαδή συμβαίνει στις ἀλληλοκαθηρημένες ζηλωτικές παρατάξεις).

Συνεπῶς ἡ κακὸς δοξὸς αὐτῆς θεωρίας τῶν Ζηλωτῶν εἶναι κυριολεκτικὰ τὸ ἐκ διαμέτρου ἀντίθετο ἄκρο τῆς αἰρετικῆς “θεωρίας τῶν κλάδων”. Σύμφωνα μέ τήν “θεωρία τῶν κλάδων” μπορούμε νά ἔχουμε διαφορετική πίστι, ἀλλά νά εἴμαστε ἐνωμένοι. Σύμφωνα μέ τήν “θεωρία τῶν Ζηλωτῶν” μπορούμε νά ἔχουμε τήν ἴδια πίστι, ἀλλά νά εἴμαστε χωρισμένοι! Τά ἄκρα συναντῶνται!

2. Ἄλλη πεπλανημένη θεωρία τῶν Ζηλωτῶν καί ἀφορμὴ μεγάλων διασπάσεων τοὺς εἶναι ἡ ἐξῆς: Ἰσχυρίζονται ὅτι, μόλις κάποιος Ὁρθόδοξος κληρικός κηρύξει αἰρετικά δόγματα ἢ κάποια Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία διαπράξει κάποια παρανομία, ἐκπίπτουν αὐτομάτως τῆς θείας Χάριτος καί ἀποκόπτονται ἀπὸ τήν Ἐκκλησία. Φυσικά, κατὰ τήν Ὁρθόδοξο διδασκαλία, αὐτὸ συμβαίνει μόνο κατόπιν συνοδικῆς ἐκδικάσεως καί κατακρίσεώς τοὺς⁵⁰, ἢ ὅταν μόνοι τοὺς ἐγκαταλείψουν τήν Ταμειοῦχο τῆς θείας Χάριτος Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία⁵¹.

Βάσει τῆς κακοδόξου αὐτῆς θεωρίας οἱ Ζηλωταὶ θεωροῦν, ὅτι οἱ Ἐκκλησίες πού ἄλλαξαν τὸ ἐορτολόγιο (1923-1924) βρέθηκαν αὐτομάτως ἐκτὸς Ἐκκλησίας (καί σωτηρίας), ἐνῶ τὰ Μυστήριά τοὺς στερήθηκαν τῆς θείας Χάριτος⁵². Ἄλλοι πάλι θεωροῦν, ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀποκόπηκε ἀπὸ τήν Ἐκκλησία, ὅταν καθήρεσε τοὺς πρώτους Ζηλωτὰς ἀρχιε-

50. Ὁσίου Νικοδήμου Ἀγιορείτου, *Πηδάλιον*, σελ. 4, σημείωσις 2 καί σελ. 696, σημείωσις 6.

51. Μεγάλου Βασιλείου, *Ἐπιστολὴ ρηή*, P.G.32, 668B-669A.

52. Ἐ. Γκουτζίδη, *Συνοπτικὴ Θεώρησις...*, Ἀθῆναι 1989, σελ. 20-25.

ρεῖς (1935)⁵³, ἐνῶ ἄλλοι, ὅτι ἡ ἀποκοπή συντελέσθηκε προοδευτικά. Ἄλλοι μᾶς θεωροῦν αἰρετικούς καί ἐκτός Ἐκκλησίας ἀπό τό 1920, λόγῳ τῆς διακηρύξεως τῆς αἰρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ. Ὁ π. Νικόλαος μάλιστα θεωρεῖ ἀκόμη καί ἐμᾶς τούς Ἀγιορείτας ὡς ἐχθρούς τοῦ Θεοῦ, ἐκτός Ἐκκλησίας καί σωτηρίας!

Ἡ ἀποδοχή τῶν ἀλληλοαναιρουμένων αὐτῶν θεωριῶν ὀδηγεῖ τούς Ζηλωτάς σέ πέλαγος ἀντιφάσεων καί τραγικό ἀδιέξοδο. Συγκεκριμένα: Ὅταν ἡ μεγάλη παράταξις τῶν Φλωρινακῶν Ζηλωτῶν (διαιρεμένων σήμερα σέ ἐπτά παρατάξεις) ἔμεινε χωρίς ἀρχιερέα (1955), ἔσπευσε νά λάβῃ χειροτονία ἀπό τήν Ρωσική σύνοδο τῆς Διασποράς⁵⁴ (1960, 1962). Παραλείποντας τίς πολλές ἀντικανονικότητες τῆς χειροτονίας τους, ἀναφέρω μόνο ὅτι ἡ Ρωσική σύνοδος:

α'. Εἶχε ἐνορίες καί μέ τό ἰουλιανό καί μέ τό νέο ἡμερολόγιο.

β'. Εἶχε πλήρη ἐκκλησιαστική κοινωνία μέ ὅλες τίς Ἐκκλησίες πού ἀκολουθοῦσαν τό νέο ἡμερολόγιο καί μέ ὅλες τίς Ἐκκλησίες πού συμμετεῖχαν στήν Οἰκουμενική Κίνησι καί ἰδίως μέ τούς Ἀθηναγόρα Κωνσταντινουπόλεως καί Ἰάκωβο Ἀμερικῆς, τούς ὁποίους οἱ Ζηλωταί θεωροῦν αἰρεσιάρχας.

γ'. Δέν ἦταν ἄμοιρη συμπροσευχῶν μέ αἰρετικούς. Ἀναφέρω ἐνδεικτικά τήν παρουσία (1951) Ἀγγλικανοῦ ἀρχιερέως ἐν πλήρῃ στολῇ στό ἱερό Βῆμα κατά τήν χειροτονία τοῦ ἐπισκόπου Βιταλίου (νῦν προέδρου τῆς συνόδου). Ἐπίσης τήν

53. Περιοδικό *Ὁρθόδοξος Παρατηρητής*, Πειραιεύς, τεῦχος 46, σελ. 59.

54. Σ. Καραμήτσου, *Αἱ χειροτονίαι τῶν Γ.Ο.Χ...*, Ἀθῆναι 1997, σελ. 19.

συμμετοχή τοῦ ἐπισκόπου Φιλαρέτου σε λιτανεΐα μαζί μέ παπικό ἐπίσκοπο καί τήν τέλεσι παρακλήσεως σέ παπικό ναό (δεκαετία τοῦ 60).

Οἱ Ζηλωταί λοιπόν ἔλαβαν χειροτονία ἐν γνώσει τους ἀπό “αἰρετικούς καί ἐκτός Ἐκκλησίας” –κατά τίς θεωρίες τους– ἐπισκόπους, ἧ ἔστω ἀπό αὐτούς πού ἐπικοινωνοῦσαν πλήρως ἐπί δεκαετίες μέ “αἰρετικούς”. Μάλιστα ὁ ἕνας ἀπό τούς δύο ἐπισκόπους πού τούς χειροτόνησαν ἀκολουθοῦσε τό νέο ἡμερολόγιο! Συνεπῶς, σύμφωνα μέ τίς κακόδοξες θεωρίες τους περί αὐτομάτου ἀποκοπῆς ἀπό τήν Ἐκκλησία καί ἀπωλείας τῆς θεΐας Χάριτος, ὄχι μόνο βλασφημοῦν τό “Ἅγιο Πνεῦμα καί τά Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀλλά ἀπαρνοῦνται καί τήν ἴδια τους τήν χειροτονία, τήν ὁποία ἔλαβαν ἐσκεμμένα.

Τίθεται λοιπόν τό ἐρώτημα: Εἴμαστε ἧ δέν εἴμαστε (οἱ Ὀρθόδοξες Τοπικές Ἐκκλησίες) αἰρετικοί ἀπό τό 1920; Ἄν δέν εἴμαστε, τότε οἱ Ζηλωταί ὀφείλουν νά ἐπιστρέψουν ἐν μετανοΐα, διότι οἱ ἅγιοι Πατέρες ἀπαγορεύουν αὐστηρά τίς ἀποσχίσεις ἄνευ δογματικῶν λόγων. Ἄν εἴμαστε, τότε οἱ Ζηλωταί στεροῦνται χειροτονίας, ἐφόσον καταδέχθηκαν νά χειροτονηθοῦν ἀπό “αἰρετικούς καί ἐκτός Ἐκκλησίας” ἐπισκόπους. Σύμφωνα δέ μέ τόν μέγα Βασίλειο, αὐτός πού τόλμησε νά λάβῃ ἐσκεμμένα χειροτονία ἀπό τούς αἰρετικούς, δέν εἶναι ἄξιος νά θεωρηθῆ ποτέ ὡς Ὀρθόδοξος ἐπίσκοπος⁵⁵.

3. Ἄλλο πεπλανημένο φρόνημα τῶν Ζηλωτῶν, τό ὁποῖο κηρύσσεται κυρίως στήν πράξι, εἶναι ὅτι ἡ διακοπή ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας μέ τούς αἰρετικούς ἐφαρμόζεται μόνο

55. *Ἐπιστολή σμ'*, P.G.32, 897AB.

στούς αίρειτικούς κληρικούς καί σ' αὐτούς ὄχι πλήρως. Συνεπῶς κατά κανόνα οἱ Ζηλωταί:

α'. Δέχονται τούς “αίρειτικούς” νεομερολογίτας λαϊκούς σέ συμπροσευχή στήν Ἐκκλησία καί τούς παρέχουν θεία Μετάληψι ἢ ἄλλα Μυστήρια καί ἀντίδωρο.

β'. Προσκαλοῦν τούς “αίρειτικούς” νεομερολογίτας βουλευτάς καί λοιπούς ἐπισήμους στίς πανηγύρεις ἢ τελετές τους (π.χ. Θεοφάνεια) καί συναγωνίζονται, ποιά παράταξις θά τιμηθῆ ἀπό μεγαλύτερο ἀριθμό “αίρειτικῶν” ἐπισήμων.

γ'. Συμπροσεύχονται καί μέ “αίρειτικούς” κληρικούς. Ἀκόμη καί οἱ Ἁγιορεῖται ἀκραιφνεῖς Ζηλωταί δέχονται στίς λειτουργίες τους τούς μή Ζηλωτάς “αίρειτικούς” κληρικούς, τούς παρέχουν τιμητική θέσι καί τούς δίνουν ἀντίδωρο. (Οἱ Ζηλωταί κληρικοί συμπροσεύχονται μέ τούς “αίρειτικούς” καί σέ ἄλλους ναούς ἐκτός ἀπό τούς δικούς τους. Ὁ ἐπίσκοπος Γ.Ο.Χ. Θεσσαλονίκης Εὐθύμιος π.χ. συμπροσευχόταν στίς 14-9-2000 μέ “αίρειτικούς” νεομερολογίτας κληρικούς ἐντός τοῦ ἱεροῦ Βήματος τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως στή Ἱεροσόλυμα. Ἐραγε θά τόν καθαιρέσῃ ἡ συνοδική του ὁμάδα, ὅπως ἐπιβάλλεται ἀπό τούς ἱερούς κανόνας;)

Ἐπομένως τίθεται πάλι τό ἐρώτημα: Εἶμαστε αίρεικοί ἢ ὄχι; Ἄν εἶμαστε, τότε οἱ Ζηλωταί πρέπει νά καταδικάσουν ὄλες τίς ἀνωτέρω ἀπαράδεκτες ἐνέργειες καί ἰδίως νά μή ἐπιτρέπουν σέ κανένα “αίρειτικό” νεομερολογίτη λαϊκό νά εἰσέρχεται σέ ναούς τους (πράγμα ἀσύμφορο φυσικά). Οἱ Ζηλωταί βέβαια μπορεῖ νά ἀντιτάξουν, ὅτι οἱ ἀνωτέρω ἐνέργειες ἀποτελοῦν ἐφαρμογή ἐπαινετῆς “Οἰκονομίας”. Μήπως ὅμως

ἡ ἐφαρμογή τῆς “Οἰκονομίας” εἶναι ἀποκλειστικό δικαίωμα τῶν Ζηλωτῶν καί ὄχι καί δικό μας, ἀπό τούς ὁποίους οἱ Ζηλωταί ἀπαιτοῦν μόνο τήν “Ἀκρίβεια”;

4. Ὁ Οἰκουμενισμός τῶν Ζηλωτῶν προεκτείνεται ἀκόμη περισσότερο. Οἱ Ἐνιστάμενοι ἐπικοινωνοῦν –μέσω τῆς Ρωσικῆς Διασπορᾶς– μέ τό πατριαρχεῖο Σερβίας καί ἐπομένως μέ τήν καθόλου “αἵρετική” Ἐκκλησία. Πρὸ ἐτῶν δέ, δύο ἐπίσκοποι τῆς χρυσοστομικῆς παρατάξεως ἐπικοινωνοῦσαν ὀλοφάνερα ἐπί ἔτη μέ τό πατριαρχεῖο Ἱεροσολύμων χωρίς καμμία ἐπίσημη ἐπίμησι ἀπό τούς ὁμόφρονάς τους ἀρχιερεῖς.

Πολλή συχνή εἶναι καί ἡ ἐκκλησιαστική κοινωνία μεταξύ κληρικῶν καί λαϊκῶν τῶν ζηλωτικῶν παρατάξεων, ἃν καί αὐτές ἀλληλοκατηγοροῦνται ἐπίσημα ὡς συνοθύλευμα πλανεμένων ἢ ψευδεκκλησίες⁵⁶, οἱ ὁποῖες εἶναι ἐκτός Ἐκκλησίας, ὅπως οἱ Μονοφυσῖται⁵⁷, Παπικοί, Προτεστάνται ἢ ἄλλοι αἵρετικοί! Θεωροῦν μάλιστα τούς κληρικούς τῶν ἄλλων παρατάξεων ὡς ψευδοκληρικούς χωρίς ἀποστολική διαδοχή, ἱερωσύνη καί σωτηρία!

5. Ἐντελῶς ἀπαράδεκτες καί “οἰκουμενιστικές” εἶναι καί οἱ θεωρίες τῶν Ἐνισταμένων, οἱ ὁποῖοι, γιά νά δικαιολογήσουν τήν ἀπόσχισί τους ἀπό τήν πλειονότητα τῶν Ζηλωτῶν (πού ἀποδέχεται ὅτι εἴμαστε ἐκτός Ἐκκλησίας), ἔπασαν στό ἀντίθετο ἄκρο καί ὑποστηρίζουν, ὅτι οἱ Εἰκονομάχοι πρὸ τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς (787) συνόδου (καθώς καί ἐμεῖς πού εἴμαστε

56. Περιοδικό *Ἡ φωνή τῆς Ὀρθοδοξίας*, Ἀθῆναι, φύλλο 905, σελ. 6-8.

57. Περιοδικό *Ὀρθόδοξος Παρατηρητής*, Πειραιεύς, τεῦχος 62, σελ. 20-23.

ἀκριβῶς (!) ὅμοιοί τους) ἦταν ἐντός Ἐκκλησίας⁵⁸ καί τελοῦσαν ἔγκυρα μυστήρια!⁵⁹ Στηρίζουν τήν ἀποψί τους αὐτή στήν παρερμηνεία μερικῶν φράσεων τῶν Πατέρων τῆς συνόδου αὐτῆς. Ἄγνοοῦν ὅμως, ὅτι πολλές φορές οἱ Πατέρες χρησιμοποιοῦν καταχρηστικά ὀρισμένες φράσεις –π.χ. *«ἔνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν»*⁶⁰ Ὁρθοδόξων καί Παπικῶν– χωρίς φυσικά νά ἐννοοῦν, ὅτι οἱ αἰρεικοί βρίσκονται ἐντός Ἐκκλησίας ἢ ἔχουν ἔγκυρα μυστήρια. Παραβλέπουν ἐπίσης τελείως τούς ἀλληπαλλήλους ἀναθεματισμούς πολλῶν Τοπικῶν συνόδων τῶν Ὁρθοδόξων πατριαρχείων (726-769) κατά τῶν Εἰκονομάχων (τό *«ἀνάθεμα»*)⁶¹ ἀλλοτριώνει καί ἀποτέμνει τῆς Ἐκκλησίας) καί θεωροῦν, ὅτι οἱ μὴ Οἰκουμενικές αὐτές σύνοδοι δέν ἀπέκοψαν (δῆθεν) τούς Εἰκονομάχους ἀπό τήν Ἐκκλησία!

Τό ὅτι οἱ Εἰκονομάχοι πρό τοῦ 787 ἦταν ἐκτός Ἐκκλησίας, καθίσταται φανερό καί ἀπό τήν αἴτησί τους κατά τήν Ζ΄ Οἰκουμενική σύνοδο νά ἐνωθοῦν *«τῇ ἀγία καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ»*, καθώς καί ἀπό τούς λόγους τῶν Πατέρων, π.χ. περί ἀποδοχῆς *«τῶν νυνί προσελθόντων τῇ καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ»*⁶². Ἀλλά καί ὁ ἅγιος Μάξιμος δέν ἀποδεχόταν ἐγκυρότητα στά μυστήρια τῶν Μονοθελητῶν κατά τό 655 (ἔπειτα δηλαδή ἀπό τίς

58. Ὁρθόδοξος Ἐνστασις καί Μαρτυρία, Ἱερά σύνοδος Ἐνισταμένων, τεῦχος 1, 2000, σελ. 25-33.

59. Ὁρθόδοξος Ἐνστασις καί Μαρτυρία, τεῦχος 1, 1985, σελ. 6-11, Ἄ. Δελημπαση, Πάσχα Κυρίου, Ἀθήναι 1985, σελ. 801.

60. Ἰωσήφ Βρεννίου, *Τά εὐρεθέντα*, Θεσσαλονίκη 1991, τόμος α΄, σελ. 400.

61. Ἅγιου Ἰωάννου Χρυσοστόμου, *Υπόμνημα εἰς τήν πρὸς Ρωμαίους...*, ὁμιλία 1στ΄, κεφ. α΄, P.G.60, 549.

62. Σ. Μήλια, *Τῶν ἱερῶν συνόδων... συλλογή*, Παρίσιοι 1761, τόμος β΄, σελ. 729β, 741α.

Τοπικές συνόδους τῆς Δύσεως πού τούς ἀναθεμάτισαν καί πρό τῆς ΣΤ΄ Οἰκουμενικῆς): «*Ποῖαν ἐπιτελέσουσι μυσταγωγίαν· ἢ ποῖον πνεῦμα τοῖς παρά τούτων ἐπιτελουμένοις ἐπιφοιτᾷ;*»⁶³ Ἐλλωστε καί οἱ Λατῖνοι εἶναι ἐκτός Ἐκκλησίας ἀπό τό 1054, ἄν καί δέν καταδικάσθηκαν τότε ἀπό Οἰκουμενική σύνοδο, καί παρά τό ὅτι π.χ. ὁ ἱερός Γερμανός Κωνσταντινουπόλεως περί τό 1232 θρηνοῦσε γιά τό «*διερρηγμένο*»⁶⁴ ἱμάτιο τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, ἢ ὠνόμαζε τήν Ρώμη «*ἐκκλησία*»⁶⁵.

6. Ὁ π. Νικόλαος διακηρύσσει «*γυμνή τῆ κεφαλῇ*»⁶⁶ ἀκόμη πιό ἐντυπωσιακές κακοδοξίες. Ἄν καί ἀνήκει σέ συνοδική ομάδα, ἡ ὁποία θεωρεῖ ὅτι τά Μυστήριά μας στεροῦνται τῆς θείας Χάριτος, ἐπαινεῖ τίς θεωρίες τῶν Ἐνισταμένων καί ὑποστηρίζει (κεφ. Χ, σ. 67-68), ὅτι ἔχουμε «*θεία Χάριν καί Θεῖα Μυστήρια*», ὅπως οἱ ὅμοιοι μέ ἐμᾶς Εἰκονομάχοι πρό τοῦ 787, ἐπειδή δέν ἔχουμε καταδικασθῆ τελεσίδικα ἀπό Οἰκουμενική σύνοδο. Ὁ π. Νικόλαος ὑποστηρίζει ταυτόχρονα, ὅτι βρισκόμαστε καί ἐκτός Ἐκκλησίας, ὅπως καί οἱ Εἰκονομάχοι πρό τοῦ 787. Κατά συνέπεια, σύμφωνα μέ τίς πρωτοφανεῖς κακοδοξίες του, οἱ ὁποῖες συναγωνίζονται σέ ἀσέβεια ἀκόμη καί τήν “θεωρία τῶν κλάδων”, «*θεία Χάρις καί Θεῖα Μυστήρια*» ὑπάρχουν καί ἐκτός Ἐκκλησίας!

63. *Ἐξήγησις τῆς κινήσεως...*, κεφ. στ΄, P.G.90, 120D.

64. Κ. Ν. Σάθα, *Μεσαιωνική Βιβλιοθήκη*, Βενετία 1873, τόμος β΄, σελ. 41-42.

65. Ἐνθ’ ἄνωτ. σελ. 45.

66. *ἸΕ΄ κανὼν τῆς ΑΒ΄ συνόδου*, P.G.137, 1068B.

7. Ὁ π. Νικόλαος ὑποστηρίζει ἐπίσης (I 3, σ. 6), ὅτι ὅσοι ἐνώθησαν μέ τούς Λατίνους (δηλαδή ὅσοι συλλειτουργοῦσαν μέ τούς Λατίνους) εἶχαν «*θεία Χάριν καί Θεῖα Μυστήρια*» ἕως τῆς τελικῆς καταδίκης τους! Ἐδῶ δέν πρόκειται βέβαια γιά παράβασι ἱεροῦ κανόνος⁶⁷ ἢ διακήρυξι κάποιου κακοδόξου φρονήματος, τά ὁποῖα πρέπει νά ἐκδικασθοῦν ἀπό σύνοδο γιά νά ἐπέλθῃ ἡ ἔκπτωσις τῆς ἱερωσύνης (καθαίρεσις), ἀλλά γιά ἐγκατάλειψι τῆς Ταμειούχου τῆς θείας Χάριτος Ἐκκλησίας καί ἔνωσι μέ αίρειτικούς. Κατά τόν μέγα Βασίλειο, οἱ «*τῆς Ἐκκλησίας ἀποσιάντες οὐκέτι ἔσχον τήν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐφ' ἑαυτοῖς*»⁶⁸. Κατά δέ τούς κανόνας α' καί β' τῆς Γ' Οἰκουμενικῆς συνόδου, ὅποιος ἐνώθηκε ἢ θά ἐνωθῇ μέ τούς αίρειτικούς (δηλαδή ἐγκαταλείψῃ τήν Ἐκκλησία), θεωρεῖται «*ἐντεῦθεν*» ἀνερέργητος καί, καθῶς ἐρμηνεύει ὁ ἱερός Βαλσαμών, θεωρεῖται ὡς «*ἥδη τοῦ ἐπισκοπικοῦ βαθμοῦ ἀπαλλοτριωθείς*»⁶⁹.

Ἡ ἀνήκουσθη αὐτή κακοδοξία τοῦ π. Νικολάου δέν ὑποστηρίζεται οὔτε ἀπό τούς μεγαλυτέρους Οἰκουμενιστάς. Ὁ καθηγητής Βλάσιος Φειδᾶς ἀναφέρει: «*Οἱ ἀνθενωτικοί ὅμως κατηγοροῦσαν τούς ἐνωτικούς κληρικούς* (πού εἶχαν ἐνωθῇ μέ τούς Λατίνους τό 1274), *ὅτι ἐξέπεσαν τῆς ἱερωσύνης καί ὅτι τελοῦσαν πλέον ἄκυρα μυστήρια*»⁷⁰. Ἐπίσης ὁ ἅγιος Μάρκος καί οἱ ὁμόφρονές του δέν θεωροῦσαν οὔτε ὡς Χριστιανούς, αὐτούς πού μόλις εἶχαν ἐνωθῇ (1439) μέ τούς

67. Ὅσιου Νικοδήμου Ἁγιορείτου, *Πηδάλιον*, σελ. 4, σημείωσις 2.

68. Κανών α', P.G.138, 577C-579A.

69. P.G.137, 349BD.

70. Ἐκκλησιαστική Ἱστορία, Ἀθῆναι 1994, τόμος β', σελ. 598.

Λατίνους⁷¹. Ἐπειτα δέ ἀπό τήν νέα ἔνωσι (1452)⁷² οἱ Ὀρθόδοξοι θεωροῦσαν τά μυστήρια αὐτῶν πού ἐνώθησαν μέ τούς Λατίνους ὡς «*βδελυκτὴν θυσίαν*», τόν δέ ναό τῆς ἁγίας Σοφίας «*ὡς Ἰουδαίων συναγωγὴν... καταφύγιον δαιμόνων καί βωμόν Ἑλληνικόν*»⁷³.

Τό ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἀποκατέστησε στήν ἱερωσύνη κατόπιν μετανοίας, ὅσους ἐνώθησαν μέ αἵρετικούς, ἢ δέν ἐπανέλαβε τά μυστήρια⁷⁴ μετανοούντων αἵρετικῶν πού εἶχαν καταδικασθῆ ἀκόμη καί ἀπό Οἰκουμενικές ἢ Τοπικές (Μονοθελῆται, Εἰκονομάχοι) συνόδους, δέν σημαίνει φυσικά, ὅτι ἀποδέχθηκε ποτέ τήν ὕπαρξι θείας Χάριτος καί θείων Μυστηρίων ἐκτός τοῦ Σώματος Τῆς. Τίς κακοδοξίες αὐτές τοῦ π. Νικολάου ἐγκωμίασαν ὁ ἐκδότης τοῦ περιοδικοῦ “Ἅγιος Ἀγαθάγγελος” καί ὁ π. Θεοδώρητος Μαῦρος!

Ἐπειτα ἀπό τήν συνοπική αὐτή ἔκθεσι ὀρισμένων ζηλωτικῶν θεωριῶν καθίσταται φανερό, ὅτι ὁ σύγχρονος Ζηλωτισμός δέν εἶναι ἀπλά μία ἐκκλησιολογική παρέκκλισις, ἀλλά ἀποτελεῖ σύμπλεγμα ἀλληλοαναιρουμένων ἐκκλησιολογικῶν κακοδοξιῶν, τό ὁποῖο τείνει νά μετατραπῆ σέ αἵρεσι.

71. Ἄνδρ. Δημητρακοπούλου, *Ὀρθόδοξος Ἑλλάς*, ἐν Λειψία 1872, σελ. 103-104.

72. Φ. Βαφειδου, *Ἐκκλησιαστική Ἱστορία*, § 150, 2.

73. Ἄνδρ. Δημητρακοπούλου, *Ἱστορία τοῦ Σχίσματος...*, Λειψία 1867, σελ. 165-166.

74. *Ζ' τῆς Β'*, P.G.137, 344AC καί *95ος τῆς ΣΤ'*, P.G.137, 840D-841C.

Γ' Η ΚΑΚΟΔΟΞΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΟΥ Π. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ ΜΑΣ

1. Παραποιήσεις στην σύγχρονη Ίστορία

α'. Ὁ π. Νικόλαος ἰσχυρίζεται, ὅτι ἀπὸ τὸ 1920 κηρύσσεται δῆθεν ἡ αἵρεσις τοῦ Νεομερολογιτικοῦ Οἰκουμενισμοῦ, ἐφόσον διὰ τῆς πατριαρχικῆς Ἐγκυκλίου τοῦ 1920 *«ὁμολογεῖται ἐπίσημα πλέον καὶ γιὰ πρώτη φορά ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἄλλες ἑκκλησίες» ἐκτός τῆς Ὁρθοδόξου»* (III 2, σ. 15). Ὁ ἰσχυρισμός ὅτι εἴμαστε αἰρετικοί ἀπὸ τὸ 1920 εἶναι τελείως ἀναληθής διότι:

1. Οἱ αἰρετικοί ἀποκαλοῦνται καταχρηστικά *«Ἐκκλησίες»*⁷⁵ ἀπὸ πολλοὺς παλαιούς Πατέρας, χωρὶς φυσικά νά ἐννοοῦν, ὅτι μαζί τους συναποτελοῦμε τὴν Μία Ἐκκλησία. *«Ἐκκλησίες»* ὀνομάζονται οἱ αἰρετικοί καὶ στίς πατριαρχικές Ἐγκυκλίους τοῦ 1902 (καθὼς καὶ *«ἀναδενδράδες τοῦ Χριστιανισμοῦ»*) καὶ τοῦ 1904, οἱ ὁποῖοι *«τῇ Παναγίᾳ Τριάδι καὶ αὐτοὶ πιστεύοντες καὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ σεμνυνόμενοι, τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ σωθῆναι ἐλπίζουσι»*⁷⁶ Ὁ π. Νικόλαος ἀποκρύβει φυσικά τίς δύο ἀνωτέρω Ἐγκυκλίους, διότι διαφορετικά κινδυνεύουν καὶ οἱ Ζηλωταί νά χαρακτηρισθοῦν ὡς αἰρετικοί, ἐφόσον ἀποσχίσθηκαν ἀπὸ τὴν “αἰρετική” Ἐκκλησία μόλις τὸ 1924.

2. Κατὰ τίς πρῶτες δεκαετίες τοῦ σχίσματος ὁ ἡγέτης τῶν Ζηλωτῶν πρῶν Φλωρίνης Χρυσόστομος (καὶ φυσικά καὶ οἱ

75. Φ. Βαφειδου, *Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία*, § 208, 2.

76. Ἰω. Καρμίρη, *Τὰ δογματικά καὶ συμβολικά μνημεῖα...*, GRAZ 1968, τόμος β', σελ. 1034-1044.

ἴδιοι) ὑποστήριζε, ὅτι διατελεῖ ἐν ἀκοινωνησίᾳ πρὸς τὴν «καινοτομήσασαν ἱεραρχίαν... προσωρινῶς διὰ κανονικούς λόγους»⁷⁷ –τό ἑορτολογικό ζήτημα– καί ποτέ γιὰ δογματικούς λόγους. Μέχρι δέ τὸν θάνατό του (1955) ὠμιλοῦσε γιὰ τὴν παρανομία τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου⁷⁸ καί ποτέ γιὰ διακήρυξι αἵρέσεως Οἰκουμενισμοῦ ἢ θεωρίας τῶν κλάδων (διὰ τῆς Ἐγκυκλίου τοῦ 1920). Εἶναι ἀδύνατο νὰ ἐκηρύσσετε αἵρεσις ἐπὶ τριάντα ἔτη καί νὰ μὴ τό εἶχε ἀντιληφθῆ!

Στὴν ἐφημερίδα μάλιστα Βραδυνή τῆς 11-12-1950 εἶχε δηλώσει τὰ ἑξῆς: «Ἄλλ' ὅτε εἶδομεν (τό 1935) ὅτι τό σχίσμα ἐδημιουργήθη ὑπὸ τῶν Παλαιοημερολογιτῶν καί ἄνευ ἡμῶν καί ὅτι τοῦτο ἐλλείπει ποιμαντορικῆς ἐποπτείας καί καθοδηγήσεως ἐξειρέπετο εἰς ἀκρότητα ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ κύρους τῆς Ἐκκλησίας καί τοῦ γοήτρου τῆς Ἱεραρχίας (τοῦ νέου ἡμερολογίου) ἐπεδύθημεν εἰς τὸν ἀγῶνα... ἵνα προλάβωμεν περισσότερα ἔκτροπα!» Στίς 3-11-1952 διαμαρτυρόμενος γιὰ τίς διώξεις ἔναντι τῶν Ζηλωτῶν ἔγραφε τὰ ἑξῆς: «Ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀντί διὰ μέσων διαφωτιστικῶν καί εἰρηνικῶν νὰ πείσῃ τοὺς ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀποσχισθέντας παλαιοημερολογίτας καί εἰς τοὺς κόλπους αὐτῆς νὰ προσελκύσῃ...»!

Κατὰ συνέπεια ὁ ἴδιος ἡγέτης τῶν Ζηλωτῶν διαφεύδει τελείως τοὺς σημερινούς Ζηλωτάς (περὶ δῆθεν αἵρέσεως ἢ αἵρε-

77. Ὁρθόδοξος Ἐνστασις καί Μαρτυρία, Ἱερά σύνοδος Ἐνισταμένων, τεῦχος 24-25, σελ. 299.

78. Ἡ. Ἀγγελοπούλου, Μητροπολίτης πρώην Φλωρίνης Χρυσόστομος, Ἀθῆναι 1981, σελ. 102.

τικῶν Ἐγκυκλίων) καί ἀποκαλύπτει τήν σημερινή ἀπό μέρος τους διαστρέβλωσι τῆς Ἱστορίας τοῦ ζηλωτικοῦ κινήματος. Ὡνόμαζε δέ τούς Ζηλωτάς «ἀποσχισθέντας ἀπό τῆς Ἐκκλησίας»! Ὁ Χρυσόστομος δέν στηλίτευσε ποτέ τήν Ἐγκύκλιο τοῦ 1920, διότι προφανῶς δέν τήν θεωροῦσε αἰρετική. (ἼΑρα –κατά τούς σημερινούς Ζηλωτάς– ἦταν ὀπαδός τῆς θεωρίας τῶν κλάδων!)

Μερικοί Ζηλωταί προφασίζονται, ὅτι οἱ Οἰκουμενισταί κράτησαν ἐσκεμμένα κρυφή τήν Ἐγκύκλιο αὐτή ἐπί δεκαετίες. Αὐτό φυσικά δέν ἀληθεύει, διότι ἡ Ἐγκύκλιος ἐξεδόθη ἀμέσως σέ εἰδικό τεῦχος καί μάλιστα σέ πολλές γλῶσσες. Ἄλλά καί ἄν ἀκόμη ὁ ἀνωτέρω ἰσχυρισμός ἦταν ἀληθινός, τότε πῶς εἶναι δυνατόν νά κατηγορούμαστε ὡς αἰρετικοί λόγω μιᾶς Ἐγκυκλίου, τήν ὁποία ἐπί δεκαετίες ἀγνοοῦσαμε;

Ἡ φράσις “κηρύσσεται αἵρεσις Οἰκουμενισμοῦ” εἶναι ἐπινόησις τῶν νεωτέρων Ζηλωτῶν, ἐπειδή ἀντιλήφθηκαν, ὅτι ἡ ἀλλαγὴ μόνο τοῦ ἑορτολογίου δέν ἀποτελεῖ αἵρεσι καί ἐπομένως, σύμφωνα μέ τήν ὁμόφωνη ἀγιοπατερική διδασκαλία, ἡ ἀπόσχισίς τους εἶναι τελείως παράνομη. Ἄν ὁ π. Νικόλαος ἐπιθυμῇ νά καυχᾶται, ὅτι μόνο οἱ ζηλωτικές ὀμάδες ἀποτελοῦν τήν Μία Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, θά πρέπει νά παύσῃ νά ἀσχολῆται μέ τό τί γίνεται σήμερα καί νά ἀποδείξῃ, ὅτι ἡ ἀπόσχισίς τους ἔγινε γιά δογματικούς λόγους τό 1924, χρονολογία δηλαδή στήν ὁποία ἀνάγεται ἡ ἐμφάνισίς τους σάν ἀνεξάρτητο ἐκκλησιαστικό σχῆμα. Αὐτό φυσικά εἶναι ἀδύνατο καί γι’ αὐτό ἡ ἐκκλησιαστική τους ὑπόστασις ἦταν καί θά εἶναι παράνομη. Ὁ ἱερός Δοσίθεος ἀποκαλώντας αἵρεσι τό νέο καλενδά-

ριο, ἔννοεῖ τὴν τροποποίησι τοῦ Πασχαλίου ἀπὸ τοὺς Λατί-
νους καὶ ὄχι τὴν ἀλλαγὴ τοῦ ἑορτολογίου.

β'. Ὁ π. Νικόλαος βέβαια καὶ οἱ Ζηλωταὶ τολμοῦν νὰ
κατακριθῶσι ὡς αἵρεσι ἀκόμη καὶ τὴν ἀλλαγὴ τοῦ ἑορτολο-
γίου, ἐπειδὴ διέσπασε τὴν Μία Ἐκκλησίαν σὲ δύο (τὴν παλαιο-
ημερολογιτικὴν καὶ τὴν νεοημερολογιτικὴν) καὶ συνεπῶς ἔπληξε
ἔμμεσα τὸ δόγμα τῆς Μίας Ἐκκλησίας. Ἡ διάσπασις βέβαια
ἔγινε ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ὄχι ἀπὸ ἐμᾶς. Ἄν ὅμως μὲ βάσι αὐτὸ
τόν κανόνα θεωροῦμε, ὅτι κάθε διάσπασις τῆς ἐνότιος τῆς
Ἐκκλησίας ἀποτελεῖ αἵρεσι, τότε καὶ οἱ Ζηλωταὶ δὲν θὰ πρέπει
νὰ χαρακτηρισθῶσι ὡς δέκα φορές αἰρετικοί, ἐφόσον μὲ τὴν
πολυδιάσπασίν τους –ὄχι ἀπλᾶ καὶ ἔμμεσα ἔχουν πλήξει– ἀλ-
λά στὴν κυριολεξίᾳ ἔχουν ἀνατρέψει τελείως τὸ δόγμα αὐτὸ
(καθὼς σήμερα ὑπάρχουν ἑννέα Ἐκκλησίαι Γ.Ο.Χ. καὶ πλη-
θος ἀνεξαρτήτων, ἀντὶ γιὰ μία Ἐκκλησίαν);

γ'. Ὁ π. Νικόλαος λέγει ἐπίσης, ὅτι τὸ παλαιὸ ἡμερολόγιον
εἶναι Παράδοσις τῆς Ἐκκλησίας καί, ὅτι ἡ Ζ' Οἰκουμενικὴ
συνόδος ἀναθεματίζει ὅσους ἀθετοῦν τὴν Παραδόσιν. Ἄρα,
μὲ τὴν ἀπλή λογικὴν, ὅσοι τὸ ἀποδέχθησαν, ὑπόκεινται στὰ
φρικτὰ ἀναθέματα τῆς συνόδου αὐτῆς! Ἡ ἄποψις τοῦ αὐτῆ
εἶναι τελείως αὐθαίρετη. Ἀρκετὲς Παραδόσεις –οἱ ὅποιες δὲν
εἶχαν σχέσι μὲ τὰ δόγματα– δὲν ἐφαρμόζονται πλέον γιὰ
διαφόρους λόγους, χωρὶς αὐτὸ νὰ σημαίνει, ὅτι εἴμαστε ἀνα-
θεματισμένοι (π.χ. οἱ ἱεροὶ κανόνες καὶ μάλιστα Οἰκουμενικῶν
συνόδων, οἱ ὅποιοι ἀπαγορεύουν τὸν γάμον μὲ ἑτεροδόξους
εἶναι Παράδοσις τῆς Ἐκκλησίας. Δὲν εἴμαστε ὅμως ἀναθεμα-

πισμένοι από τό 1834, όταν δηλαδή ή Έκκλησία τής Ελλάδος επέτρεψε κατ' οικονομία επίσημα πλέον τήν τέλεσί τους⁷⁹).

δ'. Τελείως ψευδεῖς εἶναι επίσης οἱ ἰσχυρισμοί τοῦ π. Νικολάου, ὅτι πραγματοποιοῦνται συλλειτουργίες μέ αἰρετικούς ἢ ὅτι ή Ὅρθόδοξος Έκκλησία ἔχει ἀποδεχθῆ τήν θεωρία τῶν κλάδων! Τόν διαφεύδουν ἄλλωστε οἱ ἴδιοι οἱ μετριοπαθεῖς Ζηλωταί⁸⁰. Δυστυχῶς πολλοί Ζηλωταί διογκώνουν ἐσκεμμένα τίς καταστάσεις καί παρουσιάζουν τίς συμφωνίες τοῦ Μπάλαμαντι ἢ τοῦ Σαμπεζύ, καθώς καί τό προσχέδιο συμφωνίας στήν Ἄντιόχεια ὡς πλήρεις ἐνώσεις μέ τούς Παπικούς ἢ τούς Μονοφυσίτας⁸¹. Ἡ ἀνειλικρίνειά τους αὐτή τους ἐκθέτει ἀνεπανόρθωτα. Ὁ π. Νικόλαος θεωρεῖ λοιπόν, ὅτι οἱ συμπροσευχές, οἱ μεμονωμένες περιπτώσεις μεταδόσεων μυστηρίων ἢ τελέσεως γάμων μέ τούς ἑτεροδόξους συνιστοῦν ἔμπρακτι ἐνωσι. Ἄν ὅμως ὅλα αὐτά ἀποτελοῦν πλήρη ἐνωσι, γιατί οἱ σοφοί Μακάριος ὁ Πάτιμος, Ἄθανάσιος ὁ Πάριος, Νικόδημος δέν διέπραξαν τήν ἐκκλησιαστική κοινωνία μέ ὄσους ἐπισκόπους διέπρατταν παρόμοιες παρανομίες ἢ μέ τούς Λατινόφρονas ἢ μέ ὄσους επέτρεπαν σιούς αἰρετικούς νά ἐξομολογοῦν καί νά διδάσκουν τόν Ὅρθόδοξο κλῆρο καί λαό; (Τουλάχιστον σήμερα δέν ἔχουμε ἀκούσει, ὅτι διαπράττονται οἱ δύο τελευταῖες ἀσέβειες). Μήπως ὁ π. Νικόλαος κατηγορεῖ ἀκόμη καί τούς ἅγιους Κολλυβάδες;

79. Κων/νου Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων, *Τά σωζόμενα ἐκκλησιαστικά...*, Ἀθῆναι αωξδ', τόμος β', σελ. 246.

80. *Ὅρθόδοξος Ἐνστασις καί Μαρτυρία*, Ἱερά σύνοδος Ἐνισταμένων, τεῦχος 1, 2000, σελ. 21.

81. *Τό ἄθεον δόγμα τοῦ Οἰκουμενισμοῦ*, 1998, σελ. 235.

ε'. Ὁ π. Νικόλαος στηλιτεύει δηλώσεις πατριαρχῶν, ἄν καί γνωρίζει καλά ὅτι ἔχουν ἀναιρεθῆ ἢ ἐπεξηγηθῆ⁸². Γνωρίζει ἐπίσης, ὅτι τό ῾Αγιον ῾Ορος καί πολλοί ἄλλοι διαμαρτύρονται συνεχῶς πρὸς ὄλες τίς κατευθύνσεις γιά ὄσες δηλώσεις δέν ἀπνχοῦν τό Ὅρθόδοξο φρόνημα. Ἰδιαίτερα μάλιστα κατακρίνουν τόν ὄρο “ἀδελφές Ἐκκλησίες”, ὁ ὁποῖος δέν πρέπει νά χρησιμοποιῶται, ἀφοῦ οἱ Παπικοί εἶναι αἰρετικοί καί δέν ὑφίσταται ἐκκλησιαστική κοινωνία μαζί τους.

Ὁ π. Νικόλαος ἀποσιωπᾶ, ἄν καί γνωρίζει, τίν διευκρινιστική ἀπάντησι τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου στήν ἐπιστολή τοῦ ῾Αγίου ῾Ορους, διά τῆς ὁποίας ὁ πατριάρχης κατέκρινε τό παπικό πρωτεῖο, τίς ποικίλες ἐκτροπές τῶν Παπικῶν καί τά νέα δόγματα τους καί διαβεβαίωσε, ὅτι οὔτε ἡ συμφωνία τοῦ Μπάλαμανι ἔγινε ἀποδεκτή ἀπό τήν Ἐκκλησία, οὔτε αὐτός ἀποδέχεται τήν θεωρία τήν κλάδων. Ἡ δημοσία αὐτή ἀπάντησις τοῦ πατριάρχου δέν διέφυγε φυσικά τήν προσοχή τοῦ πάπα καί τῶν Παπικῶν, καί ἰδίως ἡ πρὸς αὐτούς προτροπή νά ἀλλάξουν τακτική: *«Καί οὔτω νά ἐνωθῆτε –ὀρθόδοξως φρονοῦντες καί βιοῦντες– μέ τήν Ὅρθόδοξον Ἐκκλησίαν, διά νά ἀποκατασταθῆ ἡ ἐνότης ὑμῶν μέ τήν Μίαν Ἐκκλησίαν, ἀπό τῆς ὁποίας οἱ προπάτορες ὑμῶν ἀπέσπασαν ὑμᾶς»*⁸³. Ἐλπίζουμε ὅτι ἡ Ὅρθόδοξος αὐτή ὁμολογία θά διακηρῦσσεται διαρκῶς καί μέ σαφέστατη διατύπωσι ἀπό κάθε Ὅρθόδοξο καί ἰδίως τούς ἐπισκόπους.

82. Περιοδικό *Πάντιανος*, Ἀλεξάνδρεια, τεῦχος 21, Σεπτέμβριος 1998.

83. Ἐφημερίς *Ὅρθόδοξος Τύπος*, Ἀθῆναι, φύλλο 1334, σελ. 1.

στ'. Ὁ π. Νικόλαος θεωρεῖ ὡς αἰρετικό τόν πατριάρχη καί γιά τίς συμπρoσευχές του. Ποιός ὅμως ἱερός κανών ἤ ποιά πατερική διδασκαλία ἀναφέρει, ὅτι ὅποιος ἔχει συμπρoσευκθῆ μέ αἰρετικούς (παραβαίνοντας τούς ἱερούς κανόνas) εἶναι ἤδη αἰρετικός, ἤ ὅτι ἐμεῖς ὀφείλουμε νά διακόψουμε τήν ἐπικοινωνία μαζί του; Μήπως ὁ π. Νικόλαος ἐπιθυμῆ νά εἰσαγάγη νέες θεωρίες στόν κῶρο τῆς Ὁρθοδοξίας; Μήπως ἀγνοῆ τίς ἀναρίθμητες κανονικές παραβάσεις τῶν ἐπισκόπων τῆς ὀμάδος του καί ἰδίως τοῦ ἀρχιεπισκόπου του;

ζ'. Ὁ π. Νικόλαος ἐπικαλεῖται ἐπίσης ὡς αἰρετικές τίς δηλώσεις τοῦ μητροπολίτου Ἑλβετίας Δαμασκηνοῦ, ἐπειδή φανερόνουν διαθρησκειακό συγκρητισμό. Δέν ἀγνοεῖ βέβαια ὅτι αὐτές, ὡς κακόδοξες, δέχονται διαρκῶς αὐστηρή κριτική ἀπό τούς Ἁγιορείτας⁸⁴ καί ἀπό ἄλλους διαπρεπεῖς πατέρας καί θεολόγους⁸⁵, σέ ἀντίθεσι μέ ἀνάλογες συγκρητιστικές δηλώσεις ἐπισκόπων κατὰ τόν περασμένο αἰῶνα, στίς ὁποῖες δέν ἀσκήθηκε παρόμοια κριτική. Στό σύγγραμμα π.κ *Ἱερά Ἀνθολογία*», πού ἐκδόθηκε μέ τήν ἔγκρισι τῆς ἱερᾶς συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (1833) ὑποστηριζόταν ἡ ἄποψις, ὅτι σώζονται ἀκόμη καί οἱ ἑτερόθρησκοι! Στήν συνέχεια μάλιστα *«ἀρχιερεῖς ἀπ' ἄμβωνος, μέ πρωτοπόρον τόν Ὑδρας... ἐκήρυττον ὅτι· “Ὅλα τά ἔθνη ὅσα ἐγεννήθησαν, εἰς τό ὀποῖον ἀκολουθοῦσι θρήσκευμα, προσδοκῶσι σωτηρίαν”!*⁸⁶

84. *Ὁρθοδοξία καί Ἰσλάμ*, Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου, Ἅγιον Ὅρος 1997.

85. *Υπόμνημα περί Οἰκουμενισμοῦ*, 1999, σελ. 37-46.

86. *Τό ἄθεον δόγμα τοῦ Οἰκουμενισμοῦ*, 1998, σελ. 173.

2. Παραποιήσεις στά ιερά κείμενα

Ὁ π. Νικόλαος ἀφιέρωσε τό μεγαλύτερο μέρος τῆς ἀπαντήσεώς του στήν ἀντίκρουσι τῆς (δῆθεν) θεωρίας μας, ὅτι ἡ διακοπή τοῦ μνημοσύνου τῶν αἰρετικῶν γίνεται μόνο μετά ἀπό διάγνωσι Οἰκουμενικῆς συνόδου. Στό τέλος ὅμως ἐκφράζει τήν χαρά του, ἐπειδή ἀποδεχθήκαμε ὅτι γίνεται καί πρό συνοδικῆς διαγνώμης! Διέψευσε δηλαδή τόν ἑαυτό του καί ἐξετέθη σιούς ἀναγνώστας του, ἐφόσον μᾶς κατηγοροῦσε διαρκῶς γιά κάτι πού ποτέ δέν ἐλέχθη. Σέ ἕνα σημεῖο μάλιστα (ὑποσημείωσις, VII 3, σ. 42) τοποθέτησε τήν ἄποψι ἐντός εἰσαγωγικῶν (ὡς δηλαδή δικῆς μου δῆθεν ἀκριβοῦς φράσεως!) Στό προηγούμενο ἄρθρο μας εἶχαμε γράψει τά ἑξῆς:

1. Ἐπειτα ἀπό καταδίκη Οἰκουμενικῆς συνόδου ἡ μεγάλων Τοπικῶν συνόδων (π.χ. σύνοδοι τῆς Δύσεως 640-649) ἀπαγορεύεται ἡ ἐκκλησιαστική κοινωνία μέ τούς (ἐκτός Ἐκκλησίας πλέον) αἰρετικούς καί τούς ὀπαδοῦς τους.

2. Ἡ ἐκκλησιαστική κοινωνία μέ ὅσους ἐνωθοῦν μέ ἐκτός Ἐκκλησίας αἰρετικούς διακόπεται ἀμέσως (χωρίς συνοδική κρίσι).

3. Ὁ 1ε' κανόνας τῆς ΑΒ' συνόδου ἐπιτρέπει τήν πρό συνοδικῆς κρίσεως διακοπή ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας μέ ὅσους κηρύσσουν (ἐντός Ἐκκλησίας) κάποια αἵρεσι. Μερικές φορές ὅμως οἱ Πατέρες ἐπικοινωνοῦσαν κατ' Οἰκονομία μέ τούς ἐντός Ἐκκλησίας αἰρετικούς (π.χ. Μονοθελίτας, Λατίνους) ἕως τῆς συνοδικῆς κρίσεώς τους, μέ σκοπό νά τούς ὀδηγήσουν σέ μετάνοια.

4. Ἀπαγορεύεται ἡ διακοπή ἐκκλησιαστικῆς κοινωρίας ἄνευ λόγων πίστεως.

Βάσει τῶν ἀνωτέρω ἀποδείχθηκε, ὅτι οἱ Ζηλωταὶ δέν ὁμοιάζουν μέ κανένα ἀπό τούς Ἁγίους καί Ὁμολογητάς, πού ἀγωνίσθηκαν κατὰ τῶν αἱρέσεων, ἀλλά μόνο μέ τὰ ἄνευ λόγων πίστεως σχίσματα τοῦ ἡ' καί τοῦ θ' αἰῶνος (τά ὁποῖα ἔχουν κατακριθῆ). Ὁ π. Νικόλαος διεφώνησε καί ὑποστήριξε τὰ ἑξῆς:

1. Οἱ Ζηλωταὶ ἔπρεπε νά ἀποσχισθοῦν, ἐπειδή εἴμαστε (δῆθεν) αἱρετικοὶ ἀπό τό 1920 καί ἐπειδή (δῆθεν) τό ἐπιβάλλει ὁ ἰε' κανὼν τῆς ΑΒ' συνόδου, ὁ ὁποῖος θεσπίσθηκε (δῆθεν) γιά νά ἐπιβάλλῃ τήν ἄμεση ἀπόσχιση —καί μάλιστα πρό συνοδικῆς κρίσεως— ἀπό ὅσους κηρύσσουν κάποια αἵρεσι. Ἐφόσον λοιπόν οἱ Ζηλωταὶ δέν ἔχουν δικαιωθῆ ἀπό καμμία σύνοδο ἐπὶ ὀγδόντα ἔτη γιά τήν ἀπόσχισί τους τό 1924, συνεχίζουν νά ἀγωνίζονται ἀποτεικισμένοι ἀπό ἐμᾶς τούς (δῆθεν) αἱρετικούς πρό συνοδικῆς κρίσεως.

2. Ἡ πρᾶξι αὐτή τῶν Ζηλωτῶν, λέγει, ταυτίζεται μέ τήν πρᾶξι πολλῶν Ἁγίων. Προσπάθησε λοιπόν νά ἀποδείξῃ, ὅτι καί οἱ περισσότεροι Ἁγιοὶ ἀγωνίζοντο κατὰ τῶν αἱρετικῶν ἐπὶ δεκαετίες (δῆθεν) πρό συνοδικῆς κρίσεως! Γιά τόν λόγο αὐτό ἐξιστόρησε μία-δύο περιπτώσεις διακοπῆς ἐπικοινωνίας Ἁγίων ἀπό (ἐντός Ἐκκλησίας) αἱρετικούς πρό συνοδικῆς κρίσεώς τους. Κυρίως ὅμως ἐξιστόρησε συγχέοντας καί διαστρεβλώνοντας τελείως ἄσχετες μέ τήν πρᾶξι τῶν Ζηλωτῶν περιπτώσεις ἀκοινωνησίας Ἁγίων μέ καταδικασμένους ἀπό

συνόδους (δηλαδή ἐκτός Ἐκκλησίας) αἰρετικούς ἢ μέ ὄσους ἐνώθησαν μέ (ἐκτός Ἐκκλησίας) αἰρετικούς. Ἔτσι, τό μόνο πού κατώρθωσε, ἦταν νά διαστρεβλώσῃ τήν Ἱστορία καί νά παραποιήσῃ ἀρκετὰ ἱερά κείμενα. Πρός τό παρόν θά παρουσιάσωμε ἐν συντομίᾳ λίγες (τίς βασικότερες) παραποιήσεις του.

α'. Οἱ Πατέρες τῆς ΑΒ' συνόδου (861), θέλοντας νά δώσουν ἕνα τέλος στά σχίσματα πού συνετάραξαν τήν Ἐκκλησία κατά τόν ν' καί θ' αἰῶνα, νομοθέτησαν τούς κανόνας ιγ'-ιε⁸⁷, διά τῶν ὁποίων ἀπαγόρευαν αὐστηρά στούς Ὀρθοδόξους νά διακόπτουν τήν ἐκκλησιαστική κοινωνία μέ τούς ἐκκλησιαστικῶς προΐσταμένους τους πρό συνοδικῆς κρίσεώς τους. Γιά νά μή ἐννοηθῇ ὅμως, ὅτι διά τῆς ἀπαγορεύσεως αὐτῆς ἀφαιρεῖται τό δικαίωμα τῶν Ὀρθοδόξων νά διακόπτουν τήν ἐπικοινωνία πρό συνοδικῆς κρίσεως ἀπό ὄσους κηρύσσουν κάποια αἵρεσι καί μέ τόν τρόπο αὐτό καταδικάζονται καί παλαιότερες ἀποσχίσεις Ὀρθοδόξων γιά λόγους πίστεως (π.χ. ἀπό τόν Νεστόριο⁸⁸), οἱ σοφοί Πατέρες ἔθεσαν στό τέλος τοῦ ιε' κανόνος τήν ἐξῆς ἐπεξήγησι: Στά ἐπιτίμια τῶν κανόνων δέν ὑπόκειται, ὅποιος ἀποσχίζεται πρό συνοδικῆς κρίσεως ἀπό ἐπίσκοπο πού κηρύσσει κάποια αἵρεσι· ἀντιθέτως, εἶναι ἀξιέπαινος.

Τήν ἐπεξήγησι αὐτή ὁ π. Νικόλαος καί οἱ Ζηλωταί τήν ἔχουν ἐρμηνεύσει ὡς ὑποχρεωτικό κανόνα γιά ἄμεση ἀποσχισί ἀπό τούς ἐπισκόπους, μόλις αὐτοί κηρύξουν ὁποιοδή-

87. P.G.137, 1061B-1072A.

88. Ἀγίου Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, *ἐπιστολή ια'*, P.G.77, 81BC.

ποτε κακόδοξο φρόνημα. Μέ τον τρόπο αυτό δικαιολογούν τό σχίσμα τους λόγω του Οικουμενισμού, ἐνῶ μερικοί θεωροῦν αἵρεσι ἀκόμη καί τό νέο ἡμερολόγιο. Ἄλλοι τολμοῦν νά παραποιοῦν τό νόημα του κανόνος αὐτοῦ⁸⁹, ἐνῶ ἄλλοι, ὅταν θέλουν νά ἀλλάξουν παράταξι, ἐρευνοῦν τίς ὁμιλίες τῶν ἐπισκόπων τους καί, μόλις συναντήσουν κάποιες ἀθεολόγητες φράσεις, τούς ἀποκηρύσσουν ἀμέσως ὡς αἵρετικούς!

Φυσικά οἱ σοφοί Πατέρες τῆς ΑΒ' συνόδου σκόπευαν μόνο νά περιορίσουν τά ἀδικαιολόγητα σχίσματα καί ὄχι νά ἐπιβάλλουν μία ζηλωτικῶ τύπου ἐκκλησιαστική ἀσυνδοσία. Ἄν εἶχαν τέτοιο σκοπό, θά ἔλεγαν στήν ἀρχή του πρώτου (ιγ') κανόνος: Ὅποιος δέν ἀποσχίζεται ἀμέσως ἀπό τόν αἵρετικό ποιμένα του θά ἐπιτιμᾶται. Ἔτσι ὅμως θά κατέκριναν τούς ἀγίους Σωφρόνιο καί Μάξιμο πού ἐπικοινωνοῦσαν κατ' οἰκονομία ἐπί ἔτη μέ αἵρετικούς, τόν ἅγιο Ἀνατόλιο πού ἐπικοινωνοῦσε καί χειροτονήθηκε⁹⁰ ἀπό τόν αἵρετικό Διόσκορο καί ἄλλους Πατέρας. Ἄξιοι κατακρίσεως θά ἦταν καί οἱ Ὀρθόδοξοι πατριάρχαι, πού ἐπικοινωνοῦσαν κατ' οἰκονομία μέ τούς Λατίνους ἕως τό 1054, ἄν καί αὐτοί εἶχαν προσθέσει τό filioque στό Σύμβολο τῆς πίστεως ἀπό τό 1009⁹¹. Ἄς σημειωθῆ ὅτι, κατά τήν ἐρμηνεία τῶν Ζηλωτῶν, κατακριτέοι εἶναι καί ὅσοι Ὀρθόδοξοι δέν ἀποσχίσθηκαν ἀπό τούς Λατινόφρονες, Ἐνωτικούς (Οἰκουμενιστάς) καί Σιμωνιακούς⁹² κατά τήν β' χιλιετία.

89. Σ. Καραμήτσου, *Αἱ χειροτονίαι τῶν Γ.Ο.Χ...*, Ἀθήναι 1997, σελ. 17.

90. Μ. Γεδεών, *Πατριαρχικοί Πίνακες*, Ἀθήναι 1996, σελ. 121.

91. Δοσιθέου Ἱεροσολύμων, *Δωδεκάβιβλος*, βιβ. π', κεφ. β', § στ'.

92. Ὁσίου Νικοδήμου Ἀγιορείτου, *Πηδάλιον*, ἐρμηνεία του κβ' τῆς ΣΤ',

β'. Γι' αὐτόν ἀκριβῶς τόν λόγο εἶπαμε στό προηγούμενο ἄρθρο μας, ὅτι κανεῖς κληρικός δέν τιμωρήθηκε, ἐπειδή δέν διέκοψε τήν ἐπικοινωνία μέ τούς (ἐντός Ἐκκλησίας) αἰρετικούς πρό συνοδικῆς κρίσεως. Ὅσοι π.χ. ἐπικοινωνοῦσαν μέ τούς Μονοθελήτας πρό τῶν συνόδων τῆς Δύσεως (640-649), οἱ ὁποῖες τούς ἀναθεμάτισαν, δέν τιμωρήθηκαν.

Ὁ π. Νικόλαος θεωρεῖ «*ἀνιστόρητο*» (ΧΙ, σ. 9) τό ἐπιχείρημά μας αὐτό (ἀφαίρεσε ὅμως τό «*πρό συνοδικῆς κρίσεως*» ἀλλάζοντας τελείως τό νόημα· μᾶλλον θά τοῦ διέφυγε). Πρός ἀντίκρουσί του ἀναφέρει τόν ἀ' κανόνα τῆς Ζ' καί τόν ἀ' τῆς Γ' Οἰκουμενικῆς. Ὁ μέν πρῶτος κανών εἶναι τελείως ἄσχετος μέ τό θέμα, ἐνῶ ὁ δεύτερος ὁμιλεῖ σαφέστατα γιά ὄσους ἐνωθοῦν μέ τούς ὁπαδούς τοῦ Νεστορίου μετά τήν Γ' Οἰκουμενική σύνοδο καί ὄχι πρίν, ὅπως λανθασμένα λέγει ὁ π. Νικόλαος. Ἄλλωστε, κατά τόν μέγα Φώτιο, «*τοῦ Νεστορίου καθαιρεθέντος, οὐδεῖς τῶν ὑπ' αὐτοῦ χειροτονθέντων καθήρηται*»⁹³. Ὁ π. Νικόλαος παρουσιάζει ἐπίσης ἕνα κείμενο περί καθαιρέσεων ἐπισκόπων καί ἡγουμένων κατά τήν Ζ' Οἰκουμενική σύνοδο (787). Τό κείμενο αὐτό ὅμως δέν ἀναφέρεται στήν σύνοδο αὐτή, ἀλλά στήν σύνοδο τοῦ 843! Γενικώτερα δέ ὁ π. Νικόλαος διαστρεβλώνει τελείως ὅλη τήν ἱστορία τῆς Εἰκονομαχίας:

γ'. Ὑποστηρίζει ὅτι ὁ ὅσιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός διέκοψε τήν ἐπικοινωνία μέ τούς Εἰκονομάχους πρό συνοδικῆς διαγνώμης. Πρόκειται γιά πρωτοφανῆ παραποίησι τῆς ἱστορι-

σελ. 238 καί σημείωσις 6, σελ. 696.

93. *Ἐρωτήματα δέκα...*, ἐρώτησις δ', Ρ.Γ.104, 1224Α.

κῆς ἀληθείας. Ὁ Ὅσιος κατά τήν ἐποχή τῆς ἐμφάνισεως τῆς εἰκονομακικῆς αἵρέσεως ζοῦσε στά γεωγραφικά πλαίσια τῶν Ὁρθοδόξων πατριαρχείων τῆς Ἀνατολῆς, τά ὁποῖα ἀμέσως ἀναθεμάτισαν συνοδικῶς τούς Εἰκονομάχους τοῦ πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως καί διέκοψαν τήν ἐκκλησιαστική κοινωνία μαζί τους⁹⁴. Κατά τόν Μελέτιο Ἀθηνῶν μάλιστα, «σπουδῆ»⁹⁵ τοῦ Ὁσίου σύνοδος στήν Συρία κατεδίκασε τό 726 τούς Εἰκονομάχους. Συνεπῶς ὁ Ὅσιος διέκοψε τήν ἐπικοινωνία μέ τούς Εἰκονομάχους, ἐπειδή ἔκανε ὑπακοή στίς συνοδικές κρίσεις καί ἀποφάσεις τῶν πατριαρχείων στά ὁποῖα ὑπαγόταν καί ὄχι φυσικά πρό συνοδικῆς διαγνώμης!

Ὁ π. Νικόλαος λέγει καί τό ἐξῆς παράδοξο: Ὁ ὄσιος Ἰωάννης συνέχισε νά μή ἐπικοινωνῆ μέ τούς Εἰκονομάχους ἀκόμη καί μετά τήν συνοδική διαγνώμη τῆς εἰκονομακικῆς συνόδου τοῦ 754! Ὀνομάζει δηλαδή συνοδική διαγνώμη τήν αἵρετική σύνοδο τοῦ 754 καί ὄχι τίς Ὁρθοδόξους συνόδους!

δ'. Λέγει ἐπίσης, ὅτι οἱ Εἰκονομάχοι πού μετενόησαν κατά τήν διάρκεια τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς συνόδου (787) ἦταν ἀξιοκατάκριτοι καί ἐκτός Ἐκκλησίας, ἐπειδή δέν εἶχαν ἀποτελεισθῆ πρό συνοδικῆς διαγνώμης ἀπό τήν αἵρεσι. Θεωρεῖ δηλαδή ὡς συνοδική διαγνώμη μόνο αὐτήν τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς συνόδου, ἄν καί σέ ἄλλα σημεῖα ἀποδέχεται καί τίς Τοπικές συνόδους ὡς ἀρμόδιες νά καταδικάσουν μία αἵρεσι! Ἡ ἀποψίς του εἶναι τελείως λανθασμένη. Οἱ Εἰκονομάχοι ἦταν ἀξιοκατάκριτοι, ἐπειδή ἦταν αἵρετικοί καί ὄχι ἐπειδή δέν εἶχαν

94. Φ. Βαφειδου, *Ἐκκλησιαστική Ἱστορία*, § 106, 3.

95. *Ἐκκλησιαστική Ἱστορία*, αἰών ν', κεφ. ε'.

ἀποτειχισθῆ. Εἶχαν τεθῆ δέ καί ἐκτός Ἐκκλησίας, ἐπειδή ἡ αἵρεσις ἀναθεματίσθηκε μέ ἀλλεπάλληλες συνόδους (726-769)⁹⁶ ἀπό ὅλους τούς πατριαρχικούς θρόνους (ἐκτός τῆς Κωνσταντινουπόλεως). Καθώς ἔλεγε μάλιστα ὁ ἅγιος Τάρασιος κατά τό 784, οἱ Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίαι καθημερινῶς ἀναθεμάτιζαν τούς Εἰκονομάχους⁹⁷.

Ὁ π. Νικόλαος ἀναφέρει (II 1, σ. 10) καί τήν μετάνοια τῶν (δῆθεν) Εἰκονομάχων ἐπισκόπων Θαλασσίου, Εὐσεβίου καί Εὐσταθίου κατά τήν Ζ΄ Οἰκουμενική σύνοδο (787), ἃν καί αὐτοί εἶχαν πεθάνει πρῖν ἀπό τρεῖς αἰῶνας, ἀφοῦ συμμετεῖχαν στήν σύνοδο τῆς Χαλκηδόνας (451)!⁹⁸

ε΄. Τίς ἀποφάσεις τῶν ἀνωτέρω Ὁρθοδόξων συνόδων τοῦ 1^{οῦ} αἰῶνος ἀκολουθοῦσαν καί οἱ 136 ἡγούμενοι, πού συμμετεῖχαν στήν Ζ΄ Οἰκουμενική σύνοδο. Τελείως ἐσφαλμένα λοιπόν ὑποστηρίζει ὁ π. Νικόλαος (II 2-3, σ. 11-12), ὅτι τόσο οἱ ἡγούμενοι αὐτοί ὅσο καί ὁ ὅσιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης καί οἱ συναγωνισταί του –λίγα ἔτη ἀργότερα– ἀγωνίζοντο πρό συνοδικῆς διαγνώμης. Διότι, ὁ μέγας Θεόδωρος, βασιζόμενος στίς ἀποφάσεις καί τῆς Ζ΄ Οἰκουμενικῆς συνόδου, εἶχε πλήρη ἐπίγνωσι ὅτι ἀγωνίζοταν ἐναντίον καταδικασμένων ἀπό πλῆθος συνόδων καί ἐκτός Ἐκκλησίας εὕρισκομένων αἰρετικῶν, τῶν ὁποίων ἡ θεία κοινωνία δέν ἦταν «*σῶμα Χρι-*

96. Β. Στεφανίδου, *Ἐκκλησιαστική Ἱστορία*, Ἀθῆναι 1970, § 1στ΄, σελ. 259.

97. Σ. Μήλια, *Τῶν ἱερῶν συνόδων... συλλογή*, Παρίσιοι 1761, τόμος β΄, σελ. 724α.

98. Ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 736β.

στοῦ»⁹⁹, ἀλλά «*ιοβόλος ἄρτος*»¹⁰⁰ καί «*φάρμακον... ψυχὴν με-
λαῖνον καί σκοτίζον*»¹⁰¹.

Ὁ ἅγιος Θεόδωρος θεωροῦσε τὸν Εἰκονομάχο Θεόδοτο ἐκτός Ἐκκλησίας αἰρετικό καί ὄχι ἐπίσκοπο τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, ὁ ὁποῖος ἐκήρυσσε αἵρεσι. Ἐπομένως δέν εἶναι σωστό αὐτό πού λέγει ὁ π. Νικόλαος, ὅτι δηλαδή ὁ Ἅγιος διέκοψε τὸ 815 «*πρὸ συνοδικῆς διαγνώμης*» τὴν κοινωνία ἢ τὸ μνημόσυνο τοῦ Εἰκονομάχου Θεοδότου (ὁ ἰε΄ κανὼν ὁμιλεῖ γιὰ παῦσι μνημοσύνου ἐπισκόπου τῆς Ἐκκλησίας καί ὄχι ἀποκομμένου ἀπὸ Αὐτήν). Ὁ Ἅγιος μέχρι τὸν θάνατό του (826) εἶχε ὡς ἐπίσκοπο τὸν ἐξόριστο¹⁰² Ὁμολογητὴ Νικηφόρο, ἄνευ τῆς γνώμης τοῦ ὁποῖου δέν καταδεχόταν οὔτε νά συζητήσῃ μὲ τούς Εἰκονομάχους¹⁰³. Ἡ δέ ἐπιστολή του P.G.99, 1636-7 δέν ἀναφέρεται στοῦ ἐπιβεβλημένου ἀπεικίσεως «*πρὸ συνοδικῆς διαγνώμης*» (κρίσεως), ἀλλὰ στοῦ ἀδύνατον ἄρσεως ἐπιτιμίου κάποιου ἱερέως «*πρὸ συνοδικῆς κρίσεώς*» του, ἐπειδὴ εἶχε κοινωνήσει μὲ ἐκτός Ἐκκλησίας αἰρετικούς!

στ΄. Οἱ λόγοι ἐπίσης τοῦ μεγάλου Ἀθανασίου P.G.26, 1188B δέν ὁμιλοῦν περὶ διακοπῆς μνημοσύνου, ὅπως λέγει ὁ π. Νικόλαος, ἀλλὰ περὶ ἀκοινωνησίας μὲ τούς καταδικασμένους ἀπὸ τὴν Α΄ Οἰκουμενικὴ σύνοδο Ἀρειανούς! Παρόμοια διαστρέφουν τὴν Ἱστορία καί ἄλλοι Ζηλωταὶ λέγοντας,

99. *Ἐπιστολή 197*, βιβλίον β΄, P.G.99, 1597A.

100. *Ἐπιστολή ρνδ΄*, βιβλίον β΄, P.G.99, 1481B.

101. *Ἐπιστολή κδ΄*, βιβλίον β΄, P.G.99, 1189C.

102. Λέοντος Γραμματικοῦ, *Χρονογραφία*, P.G.108, 1040D.

103. *Ἐπιστολή α΄*, βιβλίον β΄, P.G.99, 1116A.

ὅτι οἱ Ὀρθόδοξοι τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἶχαν διακόψει τὴν ἐπικοινωνία «πρὸ Συνοδικῆς κρίσεως»¹⁰⁴ μέ τόν Ἀρειανό Δημόφιλο (369-379), ἄν καί εἶχε προηγηθῆ ἡ συνοδική κρίσις τῆς Α΄ Οἰκουμενικῆς συνόδου καί πλήθους Τοπικῶν συνόδων!

ζ. Ὁ π. Νικόλαος προσπάθησε νά ταυτίσῃ τὴν ἀπόσχισι τῶν Ζηλωτῶν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία μέ τὴν ἀπόσχισι τῶν Ὀρθοδόξων τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τόν Νεστόριο πρὸ τῆς καταδίκης του. Ὅμως ὁ Νεστόριος ἐκήρυξε χριστολογικὴ αἵρεσι: «*Εἴ τις Θεοτόκον εἶναι λέγει τὴν Μαρίαν, οὗτος ἀνάθεμα ἔστω*»¹⁰⁵. Ὁ Νεστόριος δηλαδὴ φρονοῦσε τὰ τοῦ «Ἀρείου»¹⁰⁶, δέν θεωροῦσε Θεό «*τόν γενόμενον διμνηνιαῖον καί τριμηνιαῖον*»¹⁰⁷ Ἰησοῦ, ἀλλὰ «*ψιλόν ἄνθρωπον*»¹⁰⁸ καί διὰ συνόδου (429) ἀναθεμάτισε τοὺς ἀντιφρονοῦντας¹⁰⁹. Ὁ π. Νικόλαος δέν ἀνέφερε τίς ἀνωτέρω πράξεις τοῦ Νεστορίου, ἐπειδὴ θά καθίστατο φανερό, ὅτι ἡ διακήρυξις τῆς χριστολογικῆς αὐτῆς αἵρέσεως δέν ἔχει καμμία ἀπολύτως σχέσι ἢ ὁμοιότητα μέ τὴν ἡμερολογιακὴ καινοτομία τοῦ 1924, ἔνεκα τῆς ὁποίας οἱ Ζηλωταὶ ἀποσχίσθησαν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία. Ἡ ἀλλαγὴ τοῦ ἡμερολογίου εἶναι μὲν μία λανθασμένη ἐνέργεια, ὄχι ὅμως καί αἵρεσις καί ἐπομένως, σύμφωνα μέ τοὺς αὐστηροὺς κανόνας τῆς ΑΒ΄ συνόδου, δέν δικαιολογεῖ ἀπόσχισι.

104. *Περὶ ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας καί μνημοσύνου...*, Ἔργον Ἁγίου Ὁρος 1993, σελ. 28.

105. Ἁγίου Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, *ἰα΄ ἐπιστολή*, P.G.77, 81B.

106. Ἁγίου Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, *Ὀμιλία δ΄*, P.G.77, 996A.

107. Νικηφόρου Καλλίστου, *Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία*, κεφ. λδ΄, P.G.146, 1172A.

108. Ὁσίου Θεοφάνους, *Χρονογραφία*, P.G.108, 236B.

109. Φ. Βαφείδου, *Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία*, § 72, 2.

ν'. Τεράστια είναι επίσης η παραποίησης που κάνει ο π. Νικόλαος στην ιστορία της αίρέσεως του Μονοθελητισμού, την οποία διηγείται διάσπαρτα και μέ πάρα πολλούς αναχρονισμούς. Στο προηγούμενο άρθρο μας είχε αποδειχθεί, ότι οι άγιοι Μάξιμος και Σωφρόνιος είχαν εκκλησιαστική κοινωνία με τον Σέργιο Κωνσταντινουπόλεως το 634, αν και αυτός εκήρυσσε την αίρεσι από το 615¹¹⁰. (Κατά συνέπεια δεν είναι επιβεβλημένο να αποσχισθούμε από όσους προωθούν τον συγκρητιστικό Οικουμενισμό, ενόσω δεν έχει κηρυχθεί επισήμως και συνοδικώς η αίρεσίς τους). Αντιθέτως, ο π. Νικόλαος είχε γράψει, ότι η αίρεσις του Μονοθελητισμού κηρύχθηκε μόλις το 638 και συνεπώς οι ανωτέρω Άγιοι δεν εφήρμοζαν (δῆθεν) το 634 κάποια Οικονομία προς τον Σέργιο: «*Βλέπουμε, λοιπόν, ξεκάθαρα από την εκκλησιαστική ιστορίαν ὅτι ἡ αίρεικὴ δοξασία τοῦ Μονοθελητισμοῦ τοῦ Σεργίου διακηρύσσεται ἐπίσημα... τὸ 638... Δὲν εἶναι, ἐπομένως, καθόλου παράδοξον ὅτι ὁ Ἅγιος (Σωφρόνιος) προσφωνεῖ τὸν Σέργιον «μακαριώτατον Δεσπότην, ἀδελφόν καὶ συλλειτουργόν» πρὶν διακηρυχθῆ ἐπίσημως ἡ αίρεσις τοῦ Μονοθελητισμοῦ, μόλις κατὰ τὸ ἔτος 638»*¹¹¹. Δυστυχῶς ὁ π. Νικόλαος στο νέο του ἄρθρο δὲν παραδέχθηκε, ὅπως εἶχε χρέος, τὰ τεράστια ἱστορικά του σφάλματα οὔτε ζήτησε συγγνώμη ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστας τοῦ περιοδικοῦ του. Αντιθέτως μάλιστα:

1. Θεωρεῖ πάλι φυσικό τὸ ὅτι ὁ ἅγιος Σωφρόνιος ἀπεκάλεσε τὸν Σέργιο «*συλλειτουργό*»¹¹² στὴν συνοδικὴ ἐπιστολὴ

110. Ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ, *Διάλογος... περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν δογμάτων*, P.G.91, 332B-333B.

111. Ἁγιοὶ Κολληβάδες, τεῦχος 27.

του (634), επειδή έχουμε (δῆθεν) ἀπλές συζητήσεις καί προσπάθειες γιά ἐπικράτησι τῶν Ὁρθοδόξων θέσεων (VII 5, σ. 49) καί ὄχι αἵρεσι εἴκοσι ἐτῶν (ἀπό τό 615). Στήν συνέχεια ὁμοῦ διαφεύδει τελείως τά ὅσα γράφει –καί ἰδίως τά ὅσα εἶχε γράψει– λέγοντας, ὅτι ὁ ἅγιος Μάξιμος ἔφυγε τό 626 γιά τήν Ἀφρική «λόγω κηρύξεως τῆς αἱρέσεως τοῦ Μονοθελητισμοῦ ἀπό τόν Σέργιον!» (VII 7, σ. 51). Τί σύγχυσις! Ὁ π. Νικόλαος ἄλλοτε λέγει, ὅτι τό 626 ἐκηρύσσετο αἵρεσις καί γιά τόν λόγο αὐτό ὁ ἅγιος Μάξιμος ἀνεχώρησε γιά τήν Ἀφρική, ἄλλοτε δέ, ὅτι ἡ αἵρεσις κηρύχθηκε τό 638 καί συνεπῶς ἦταν φυσικό νά ἐπικοινωνῇ ὁ ἅγιος Σωφρόνιος μέ τόν Σέργιο τό 634!

2. Ἀμέσως μετά λέγει: «Ἡ φυγή γίνεται ἀκριβῶς, ὅπως ἀναφέρει ὁ βιογράφος του, γιατί δέν δέχεται σέ κοινωνία τόν Σέργιο» (VII 7, σ. 51). Πρόκειται γιά πρωτοφανές ψεῦδος. Κανείς βιογράφος δέν ἀναφέρει, ὅτι ἡ φυγή τοῦ 626 ἔγινε λόγω διακοπῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας. Ἄλλωστε, ὅπως εἶχε ἀποδειχθῆ οἱ ἅγιοι Μάξιμος καί Σωφρόνιος εἶχαν ἐκκλησιαστική κοινωνία μέ τόν Σέργιο Κωνσταντινουπόλεως ἕως τό 634.

3. Ὁ π. Νικόλαος κάνει ἐπίσης ἕνα σοβαρώτατο ἀναχρονισμό. Λέγει ὅτι ὁ ἅγιος Σωφρόνιος ἀπέστειλε πρῶτα τήν συνοδική Ἐπιστολή του πρὸς τόν Σέργιο καί ἔπειτα συνεκάλεσε καί Τοπική σύνοδο καί κατεδίκασε τήν αἵρεσι. (VII 5, σ. 49). Ἡ ἀλήθεια εἶναι ἡ ἐξῆς: Μόλις ὁ Ἅγιος ἔγινε πατριάρχης, συνεκάλεσε σύνοδο (634) καί κατεδίκασε¹¹³ τόν Μο-

112. *Ἐπιστολή συνοδική*, P.G.87,3, 3148A.

νοενεργητισμό και τόν Μονοθελητισμό ως διδασκαλία. Τήν καταδίκη αυτή τήν απέστειλε ως ένθρονιστική και συνοδική Έπιστολή προς τόν Σέργιο προσφωνώντας τον «*συλλειτουργό*». Ο π. Νικόλαος λέγει δηλαδή, ότι ο Άγιος έστειλε πρώτα τήν έπιστολή τής συνόδου και έπειτα συνεκάλεσε τήν σύνοδο!

4. Σέ άλλο σημείο λέγει: «*Γιά ένα χρονικό διάστημα, ο Άγιος Μάξιμος ο Όμολογητής και οι δύο ή τρεις μαθητές του άποτελοῦσαν όλόκληρη τήν Έκκλησία στην Άνατολή κατά τήν διάρκεια των διωγμών των Μονοθελητών*» (VII 3, σ. 43). Και ο ίσχυρισμός αυτός είναι αναληθής, όπως αποδεικνύεται από τήν συμμετοχή εκπροσώπων τής Άνατολής στην σύνοδο του Λατερανού (649) και τίς έπιστολές του αγίου Μαρτίνου προς τούς Όρθοδόξους τής Άνατολής¹¹⁴, καθώς και από τά λόγια του πατρικού Έπιφανίου προς τόν αγιο Μάξιμο: «*Επειδή πᾶσα ή Δύσις και οι έν τή Άνατολή διαστρέφοντες εις σέ θεωροῦσι και άπαντες διά σέ στασιάζουσι, μή θέλοντες συμβιβασθῆναι ήμιν διά τήν πίστιν*»¹¹⁵.

5. Στην συνέχεια ο π. Νικόλαος λέγει (πάλι αναληθώς), ότι είναι ξεκάθαρο πώς ο άγιος Μάξιμος δέν κοινωνούσε μέ τούς Μονοθέλητας ακόμη και πρό συνοδικής διαγνώμης. Πρός άπόδειξη αναφέρει σχετικό διάλογο του Άγιου μέ τούς αίρειτικούς («*Ο Πατριάρχης... άπεφάνηται*», VII 3, σ. 43), στον όποιο ο Άγιος λέγει πράγματι, ότι δέν κοινωνεί μαζί τους.

113. Φ. Βαφείδου, *Έκκλησιαστική Ιστορία*, § 74, 2.

114. Σ. Μήλια, *Των ιερών συνόδων... συλλογή*, Παρίσιοι 1761, σελ. 417-424, 439.

115. *Περί των πραχθέντων...*, κεφ. κέ', P.G.90, 161D.

Όμως, όπως φαίνεται σαφέστατα από τον βίο του Ἁγίου, ὁ διάλογος αὐτός¹¹⁶ (655) ἔγινε μετά τήν συνοδική κατάκρισι τῆς αἵρέσεως ἀπό τίς συνόδους τῆς Δύσεως (640-649) καί τήν ἐπακόλουθη τιμωρία, πού ὑπέστη ὁ ἅγιος Μαρτίνος (653)¹¹⁷.

6. Σέ ἄλλο σημεῖο ὁ π. Νικόλαος διηγεῖται ἕνα ἀκόμη διάλογο τοῦ Ἁγίου μέ τούς Μονοθελήτας. Στόν διάλογο αὐτό ὁ Ἅγιος τούς λέγει, ὅτι δέν κοινωνεῖ μαζί τους, ἐπικαλούμενος μάλιστα καί τήν συνοδική κατάκρισι τῆς αἵρέσεως στήν Δύσι («καί ὑπό τῶν Ρωμαίων καθαιρεθέντες... συνόδου» VII 5, σ. 47). Συνεχίζοντας ὁ π. Νικόλαος ἀναφέρει τήν ἐκδίωξι τοῦ Ἁγίου ἀπό τήν Κωνσταντινούπολι καί τούς ἀγῶνας του γιά τήν συνοδική κατάκρισι τῆς αἵρέσεως στήν Δύσι! Ὑποστηρίζει δηλαδή, ὅτι μετά τόν διάλογο τοῦ Ἁγίου μέ τούς Μονοθελήτας (655) (στόν ὁποῖο ὁ Ἅγιος ὁμιλεῖ γιά τίς συνόδους τῆς Δύσεως) καί μετά τήν ἐκδίωξι του ἀπό τήν Κωνσταντινούπολι (655), ὁ Ἅγιος ἀγωνίσθηκε γιά τήν συνοδική κατάκρισι τῆς αἵρέσεως στήν Δύσι (640-649)!

Πρόκειται δηλαδή γιά ὀλοκληρωτική διαστρέβλωσι τῆς βιογραφίας τοῦ ἁγίου Μαξίμου. Παρά ταῦτα τό περιοδικό «Ἁγίος Ἀγαθάγγελος»¹¹⁸ χαρακτήρισε τήν ἀπάντησι τοῦ π. Νικολάου ὡς «τεκμηριωμένην καί ἐμπεριστατωμένην», ἐνῶ ὁ θεολόγος π. Θεοδώρητος ὡς “συγκλονιστική”! Τήν ἀναδημοσιεύει μέ «ἐκτίμησι» τό περιοδικό «Ἐκκλησιαστική Παράδοσις»¹¹⁹

116. Κεφ. κδ', P.G.90, 93C-96B.

117. Ἐνθ' ἀνωτ. κεφ. ιζ', P.G.90, 85D.

118. Ἁγιον Ὅρος, τεῦχος 181, σελ. 2.

119. Ἀθῆναι, φύλλο 114, σελ. 55-59.

καθώς και τό επίσημο περιοδικό τῆς συνοδικῆς του ομάδος! Αυτό φανερώνει τήν μεγίστη ζηλωτική θεολογική καί ἐκκλησιολογική ἀνεπάρκεια. Οἱ σεβαστοί πατέρες μπορούν μέν νά ἀσπάζονται ἀκόμη καί κακόδοξα ἐκκλησιολογικά φρονήματα, ὄχι ὅμως καί νά υἱοθετοῦν ἱστορικές ἀναλήθειες.

Θ. Ὁ π. Νικόλαος μᾶς συκοφαντεῖ ὅτι ὑποστηρίξαμε τήν ὕπαρξι στουδιπικῶν σχισμάτων κατά τήν περίοδο τῆς Εἰκονομαχίας! Εἶπαμε μόνο, ὅτι οἱ πρόσκαιρες ἀποσχίσεις τῶν Στουδιτῶν ἀπό τούς ἁγίους Ταράσιο¹²⁰, Νικηφόρο¹²¹, Μεθόδιο¹²², Φώτιο¹²³ δέν μπορούν νά ἀποτελέσουν πρότυπο, ἐφόσον μάλιστα κατακρίθηκαν. Εἶναι δέ ἀσέβεια ἡ τακτική τῶν Ζηλωτῶν καί ἰδίως τῶν Ἐνισταμένων νά ἀποκαλοῦν «*αἰρετικούς*»¹²⁴, «*μοιχειανούς*»¹²⁵ καί «*μοιχωκυρωτάς*»¹²⁶ τούς προσωρινούς ἀντιπάλους τοῦ ὁσίου Θεοδώρου (ἁγίους Νικηφόρο Κωνσταντινουπόλεως, Μιχαήλ Συννάδων, Θεοφύλακτο Νικομηδείας, Εὐθύμιο Σάρδεων) προκειμένου νά δικαιολογήσουν τά ἄνευ λόγων πίστεως σχίσματά τους. Οἱ Ἅγιοι αὐτοί δέν ὑπῆρξαν οὔτε γιά μία στιγμή αἰρετικοί, οὔτε φυσικά οἱ ἡγούμενοι πού δέν ἀκολούθησαν τόν ἅγιο Θεόδωρο στήν προσωρινή του ἀπόσχισι ἀπό τόν ἅγιο Νικηφόρο (ὅσοι Θεοφάνης

120. Μ. Γεδεών, *Πατριαρχικοί Πίνακες*, Ἀθήναι 1996, σελ. 174-175.

121. Ὅσιου Θεοφάνους, *Χρονογραφία*, P.G.108, 968A καί 973AB καί 992B.

122. Μ. Γεδεών, ἔνθ' ἄνωτ. σελ. 185.

123. Β. Φειδά, *Ἐκκλησιαστική Ἱστορία*, Ἀθήναι 1994, τόμος β', σελ. 102.

124. *Ὁρθόδοξος Ἐνστασις καί Μαρτυρία*, Ἱερά σύνοδος Ἐνισταμένων, τεῦχος 1, 2000, σελ. 22.

125. *Ὁρθόδοξος Ἐνημέρωσις*, Ἰ. Μ. Ὠρωποῦ καί Φυλῆς, φύλλο 34, σελ. 1.

126. *Ὁρθόδοξος Ἐνημέρωσις*, φύλλο 30, σελ. 1.

τῆς Σιγγριανῆς, Μακάριος τῆς Πελεκητῆς, Νικηφόρος καί Νικήτας τοῦ Μηδικίου, Ἰωάννης τῶν Καθαρῶν, Ἰλαρίων τῶν Δαλμάτων).

* * *

Σάν ἐπίλογο, θά θέλαμε νά μεταφέρωμε ἰδίως πρὸς τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλο— μία παράκλησι ἐναρέτων Παλαισημερολογιῶν, οἱ ὅποιοι ἐπιθυμοῦν μὲν νά διαφυγούν ἀπὸ τίς ζηλωτικές τάξεις, δέν βρίσκουν ὅμως ἐκκλησίες, πού νά ἀκολουθοῦν τὸ παλαιὸ ἡμερολόγιο (τό ὁποῖο ὄχι ἄδικα ἀγαποῦν). Ἄν οἱ ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας προνοήσουν νά ὑπάρχουν ἕνας ἢ περισσότεροι ναοὶ σέ κάθε μητρόπολι (ἀνάλογα μὲ τίς ἀνάγκες), εἶναι σίγουρο ὅτι πολλοὶ Παλαισημερολογῖται, οἱ ὅποιοι εἶναι ὑποδειγματικοὶ Χριστιανοί, θά φροντίσουν νά ἐνωθοῦν ἀμέσως μὲ τὴν Ἐκκλησία. Δέν ὑπάρχει τίποτε καλύτερο νά ἐπιθυμήσουμε ἀπὸ τὴν ἐν Ἀληθείᾳ ἐνότητα ὅλων τῶν Ὁρθοδόξων, γιὰ τὴν ὁποία θά προσευχώμαστε.

Ἅγιον Ὅρος, Δεκέμβριος 2000

ΟΤΑΝ ΟΙ ΦΥΛΑΚΕΣ ΑΓΡΥΠΝΟΥΝ

Διαβάζοντας προσεκτικά καί κρίνοντας ἀμερόληπτα τὸ τελευταῖο ἄρθρο τοῦ π. Νικολάου Δημαρᾶ (βλ. “Ὁρθόδοξος Τύπος”, φ. 1415, κ.ξ.), διαπιστώνει κανεὶς ὅτι οὐσιαστικά δέν ἀνήρесе κανένα ἀπὸ τὰ ἐπιχειρήματα τῶν προηγουμένων ἄρθρων μας, μὲ τὰ ὁποία ἀποδεικνύεται ἀντικανονικὸ, ἄκαιρο

καί ἐπιζήμιο γιά τήν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας τό ζηλωτικό-παλαιιομερολογιτικό σχίσμα.

Ὁ π. Νικόλαος προσπάθησε ἐπίσης νά ἀπαντήσῃ σέ λίγες ἀπό τίς κατηγορίες μας περί παραποιήσεων τῶν ἱερῶν κειμένων καί περί κακοδόξων φρονημάτων. Θεωροῦμε ὅτι οἱ δικαιολογίες του ὄχι μόνο δέν εἶναι ἐπαρκεῖς, ἀλλά ἀντιθέτως ἐπιβεβαίωσαν πλήρως τίς ἀπόψεις μας.

Χάριν τῶν ἀπροκαταλήπτων ἀναγνωστῶν ἀναφέρω ἐπιγραμματικά, ὅτι ἡ κριτική στάσις μας ἔναντι τοῦ συγκρητιστικοῦ Οἰκουμενισμοῦ δέν ἔχει μειωθεῖ. Πιστεύουμε ὅτι ἡ οἰκουμενιστική “θεολογία” ἀποτελεῖ ἕτεροδιδασκαλία, πλάνη, αἰρετικό φρόνημα, τό ὁποῖο πρέπει νά καταπολεμηθῇ καί νά καταδικασθῇ. Ἐπειδή ὅμως δέν ἔχει ἀποτελέσει παγιωμένο φρόνημα ἢ δόγμα καμμιάς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ δημιουργία σχισμάτων ἐξ αἰτίας του εἶναι ἄστοχη καί παράκαιρη. Ἡ ἐπιχειρηματολογία μας ἐπί τοῦ θέματος αὐτοῦ εἶναι διεξοδικά ἀνεπτυγμένα στά προηγούμενα ἄρθρα μας καί ἀρκούντως καταποιστική. Σ’ αὐτήν παραπέμπουμε κάθε καλοπροαίρετο μελετητή (βλ. “Ὁρθόδοξος Τύπος”, φ. 1377-1379 καί φ. 1398-1403).

Στά ὅσα ἔχουμε γράψῃ περί τῆς στάσεως τῶν ἁγίων Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ καί Σωφρονίου Ἱεροσολύμων ἔναντι τῶν Μονοθελητῶν, προσθέτουμε διευκρινιστικά, ὅτι ἡ ἀναχώρησις τοῦ ἁγίου Μαξίμου ἀπό τήν Κωνσταντινούπολι γιά τήν Ἄφρική τό 626 ἔγινε γιά νά ἀγωνισθῇ ἐναντίον τῆς αἰρέσεως τοῦ Μονοθελητισμοῦ μαζί μέ τούς ἐκεῖ ὀρθοδοξοῦντας καί ὄχι διότι διέκοψε τήν ἐκκλησιαστική κοινωνία μέ τόν Σέργιο

Κωνσταντινουπόλεως. Αυτό είναι τό ακριβές νόημα τῶν σχετικῶν χωρίων τῶν βιογράφων του. Τόσο μέ τήν λεπτομερῆ ἐξιστόρησι τῆς τότε καταστάσεως ὅσο καί μέ τήν διευκρίνησι αὐτή ἀφαιρεῖται, πιστεύουμε, ἀπό τούς Ζηλωτάς τό δικαίωμα νά ἐπικαλοῦνται τούς ἀνωτέρω Ἁγίους, γιά νά δικαιολογοῦν τό σχίσμα τους.

Ἔσον ἀφορᾶ τό “σιγγίλιο” μέ τά ἀναθέματα τῆς συνόδου τοῦ 1593 κατά τοῦ νέου καλενδαρίου, πρέπει νά ληφθῆ ὑπόψιν ὅτι εἶναι πλαστό. Φέρεται ὑπογεγραμμένο ἀπό τόν Σίλβεστρο Ἀλεξανδρείας, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀποθάνει πρό τοῦ 1593! (Βλέπε καί ἐργασίες Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου).

Γνωρίζουμε ἐπίσης, ὅτι ὁ ἑορτασμός τοῦ Πάσχα κατά τό Γρηγοριανό Πασχάλιο ἀπό τίς τρεῖς μικρές ἐπισκοπές τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας τῆς Φινλανδίας σκανδαλίζει. Ὑπενθυμίζουμε ὅμως, ὅτι οἱ ἀντικανονικές αὐτές πράξεις, τίς ὁποῖες κατ’ ἀνάγκην ἀνέχονται οἱ Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες, δέν πρέπει νά γίνωνται –σύμφωνα μέ τήν ὁμόφωνη πατερική διδασκαλία καί πρᾶξι– ἀφορμή νέων σχισμάτων.

Μέ τά προηγούμενα κείμενά μας πιστεύουμε, ὅτι ἔχουν ἀποδειχθῆ τά ἐξῆς: Πρῶτον, ὅτι ἡ στάσις τῶν Ζηλωτῶν εἶναι ἀντιπατερική. Δεύτερον, ὅτι οἱ Ζηλωταί διαπράττουν πολλές παραποιήσεις τῆς ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας καί τῆς πατερικῆς διδασκαλίας.

Ἐάν οἱ ἴδιοι οἱ Ζηλωταί θεωροῦν αἰρετικούς ὄλους τούς ἀντιφρονούντας Ζηλωτάς καί τίς παρατάξεις τους ψευδεκκλησίες, ἐμεῖς γιά ποιό λόγο νά τούς θεωρήσουμε, ὅτι ἀποτελοῦν

τὴν Καθολικὴ Ἐκκλησίᾳ; Ἐάν οἱ ἴδιοι οἱ Ζηλωταί θεωροῦν,
ὅτι ὅλοι οἱ ἀντιφρονοῦντες Ζηλωταί δέν ἔχουν ἱερωσύνη καί
ἀποστολική διαδοχή καί γι' αὐτό τελοῦν ἀκόμη καί ἀναχει-
ροτονίες Ζηλωτῶν ἐπισκόπων καί ἱερέων, ἔμεῖς γιά ποιό λόγο
νά τούς θεωρήσουμε κανονικούς ἐπισκόπους ἢ ἱερεῖς;

Ἅγιον Ὅρος, Ἰούνιος 2001